

aurora

SULISITSISUT · GRØNLANDS ERHVERV
GREENLAND BUSINESS ASSOCIATION
2025

Sulisitsisut
Grønlands Erhverv
Greenland Business Association

AURORA 2025

ISSN 1903-9433

Sulisitsisut naqitertitaa

Udgivet af Grønlands Erhverv

Aaqqissuisut · Redaktion
 Christian Keldsen
 (akisuss./Ansvarshavende),
 Eva Jørgensen

Nutserisoq · Oversætter
 Ari Biilmann Egede (KAL)
 Tom Ostermann (KAL)
 Jesper Kunuk Egede (ENG)

Saqqaata · Forside · Cover
 Aqqaluk Abelsen
 Grønlands Erhverv

Layout
 Mediehus Sermitsiaq

Naqiterisoq · Print
 N Offset

Nassiussuineq · Distribution
 Tusass

Sulisitsisut
Grønlands Erhverv
Greenland Business Association

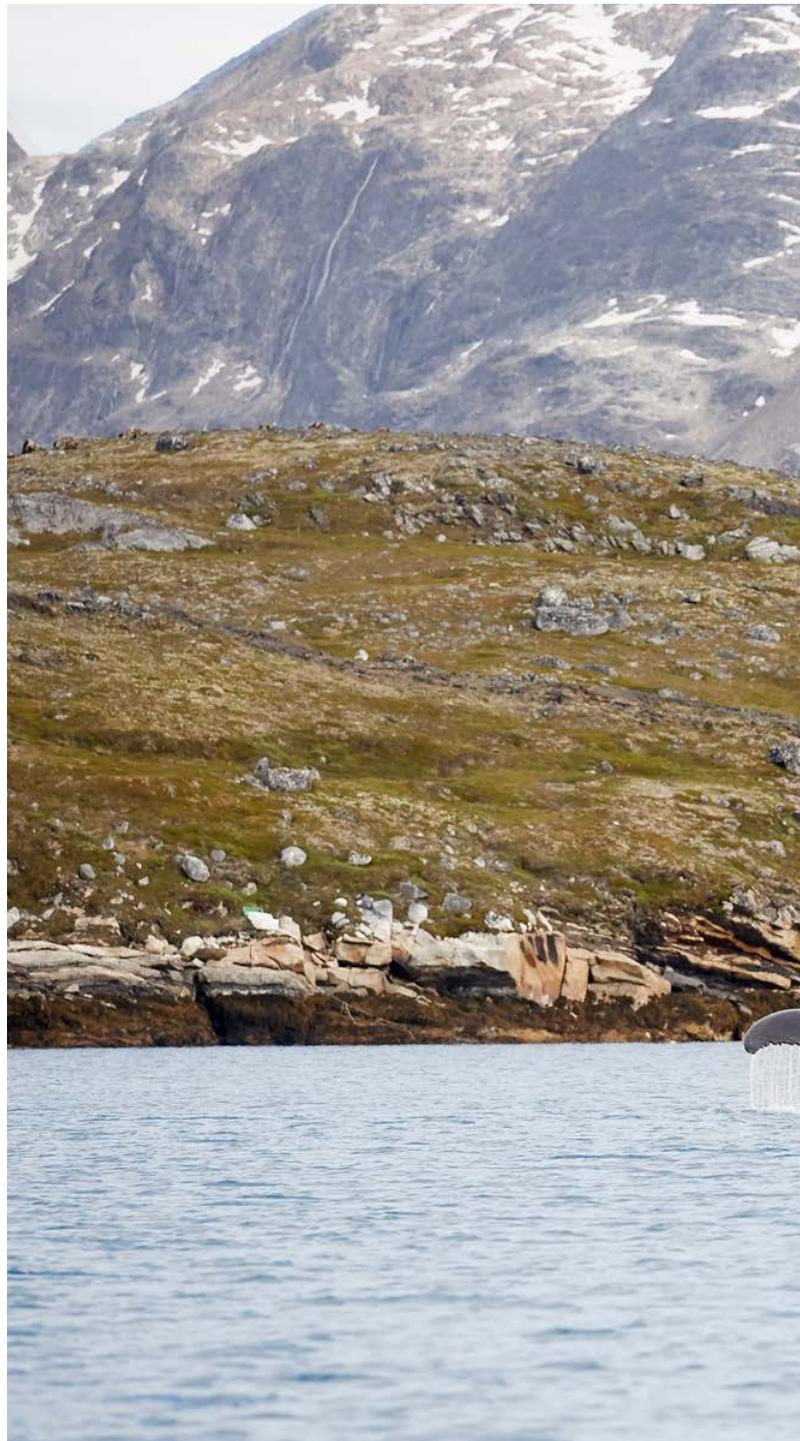
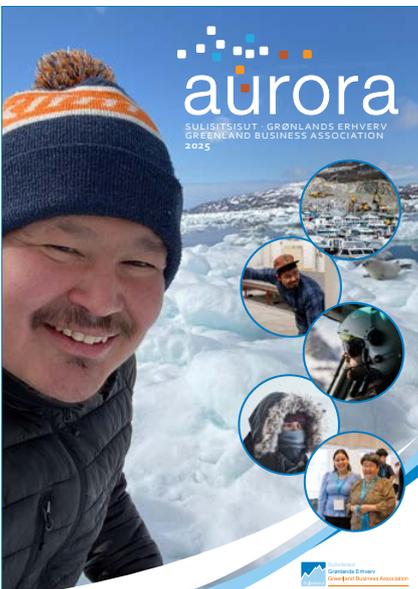
Jens Kreutzmannip Aqq. 3
 Postboks 73
 3900 Nuuk

Telefon: (+299) 32 15 00

e-mail: ga@ga.gl

www.sulisitsisut.gl

 Sulisitsisut - Grønlands Erhverv

IMAI | INDHOLD | CONTENTS

PINGAARNEQ	4
LEDER.	6
EDITORIAL	7
Suliffeqarfiit nunatsinneersut AI tunuarsimaarfigaat	10
Grønlandske virksomheder tøver med AI	14
Greenlandic Companies Hesitate on AI.	16
Kalaallit Nunaata takornariaqarnermut siunnerfia.	18
Grønlands turisme vision	21
Greenland's Tourism Vision	24

PETER LINDSTROM - VISIT GREENLAND

EU-mi inatsisit Kalaallit Nunaannut sunniuteqarnerat	28	Inuussutissarsiornikkut nukittuujuneq tassaavoq	
EU-reglers indvirkning på Grønland.	30	inuiaqatigiit nukittuut	48
Impact of EU regulations on Greenland	32	Et stærkt erhvervsliv er lig med et stærkt samfund	50
Periusissiat nutaat isumalluartitsisut. Inuussutissarsiortulli		A Strong Business Community Equals a Strong Society	52
ingerlaasissamat peqataarusupput saarlernut ilaallutik	34	Tasiilamut isumaqartorujussuaq	56
Ny strategi viser gode takter. Men erhvervslivet		Kæmpe betydning for Tasiilaq	58
vil gerne føre taktstokken	36	Huge Importance for Tasiilaq	60
New Strategy Shows Promise. But the Business Community		Naatsorsuutit, periarfissat aammalu unammilligassat	62
Wants to Lead the Way	38	Forventninger, muligheder og udfordringer	64
Nutaarsiassat suminggaanniit		Expectations, Opportunities and Challenges	66
pissarsiarineritit pingaaruteqarpoq	42		
Det betyder noget, hvorfra du får dine nyheder	44		
Where You Get Your News Matters.	46		

Oqaaseq periarfissaqarluartoq ukiuni qulikkaani inuiaqatigiit kalaallini annertuumik tusartuarparput, inuiaqatigiittut aammalu aningaasarsiornikkut. Ukiunili kingullerni taava oqaaseq angusaqarsinnaaneq oqaluttuami suli annerusumik, inuiaqatigiit sumut ingerlanerannik tikkuussisuulluni. Inuiaqatigiit kalaallit nunartik inerisarsimavaat piginnaasatik atorlugit, tamannalu pisariaqarsimalluni ilaatigut avatangiisit immikkuullarissut atortitaat atorlugit. Assersuutitut taasinnaavagut assassornermi/sanaartornermi aammalu aalisarnikkut. Kingullertut taasara 1960-ikkunnili ineriartorsimavoq aammalu suli tulluarsarsimallugu, taamaasiluni aningaasarsiornikkut pingaarnerpaanngorsimalluni.

Maannakkulli piffissaq atugarput tassaalluni anguniagaqarusussuseq aammalu aningaa-sarsiorfusinnaasut nutaat.

Allaffinniit Nuup qeqqani tamanna ersarilluinnarpoq, qanoq immikkuullarissutsip aammalu anguniagaqarusussutsip arriitsumik inuussutissarsiortuni annertusiartornera. "Suliffeqarfiit" sungiusimasagut, suli ulluinnatsinni toqqammaviupput aningaasarsiornermi, kisiannili aamma allat nutaat aammalu isumassarsiffulluartut suli pinngorarput. Matumani pivagut, designer-it, tusagassiuutitigut suliaqartut, nerisassanik tuniniaasut, drivhus-it, namminersorlutik siunnersuisartut, dronepilot-it allarpasuillu. Taassumap takutippaa aningaasarsiornikkut annertusiartuinnartumik pilersitsinikkut aammalu nutaamik eqqarsarnikkut.

Minnerunngitsumik inuussutissarsiortut inuusunnerit ataqtigiissinneqarsinnaasumik agguataarnerat pissanganartuulluni. Assigiinngissusiisa taamaasiluni takutippaa inuiaqatigiit siammasissut, tamannalu tuolluussimaarutigisinnaallutigu

Allattoq Christian Keldsen,
Pisortaq, Sulisitsisut

Af Christian Keldsen,
Direktør i Grønlands Erhverv

By Christian Keldsen,
Director, Greenland
Business Association

REBECCA GUSTAFSSON - VISIT GREENLAND

oqarsinnaalluta. Maannakkut takusinnaavarput suaassutsikut agguataarsimanagerat siammasissoq, ammit qalipaataatigut aammalu ilinniarsimassutsikkut toqqammavitsigut – ineriartornerup ingerlaanerisa ilaminngui eqqaassagaanni. Taassumap qaavatigut nunap immikkoortuisa immineq immikkuullarissusaat aammalu suliffeqarfiit assigiinngitsut siammasissut piginerisa, taassumap aningaasarsiornikkut avataaniik isigalugit iluaqusiinerat.

Naak ineriartornerup isumalluarnartuugaluartoq, taamaattoq aqqutaani unammilligassaqarpugut. Tamanna inuusuttut ilaasa paasiuminaatsissinnaavaat, sooq avataaniit suliarortunik pisariaqartitsinerput. Aammalu ilaatigut takkuiitoorneqarsinnaalluni, tamanna pisariaqartoq inuiaqatigiit ikittunnguugatta aammalu aningaasarsiornikkut ineriartornerup sukkanerujussuanik patsiseqartoq. Kisiannili

ataaseq qularnanngilaq: Uagut, sulisitsisutut, inuusuttatta atugaat pitsaanerpaaniinnissaat anguniarparput. Inis-saqartippagut sulisoqarnermut tunngatillugu, aammalu sulisorerusuppagut pisortani aammalu namminersortuni atorfinitsissallugit kiisalu ikorfartorlugit namminersorluni suliffeqarnerup tungaatigut.

Siunissaq piffissatut imatut isikkoqarpoq, inuusuttortatta imatut taasalersimasatta generation Z – kinguaariit, inuiaqatigiinni inissaminnut pititilereersut peqataatinnaasaat. Taakkuami isit nutaat aammalu isumassarsiat nutaat inuusutissarsiornermi aammalu pisortani sulinermi eqqutarpaat. Suliassarlu taanna qularinngilluinnarpara peqatigiilluta sulisitsisutut angusinnaagipput. Angusaqarsinnaaneq oqaasiinnaangilaq, taassumap Kalaallit Nunaata siunissaa ilusilersortussaavaa. ■

Ordet potentiale har i årtier været nært forbundet med det grønlandske samfund og økonomi. Men de senere år er ordet dynamik begyndt at finde sin plads i fortællingen om den retning, vores samfund tager. Det grønlandske samfund har bygget sin eksistens på basale færdigheder, nødvendige for at navigere i vores til tider unikke omgivelser. Vi har eksempelvis en stærk tradition inden for håndværk/byggeri og fiskeri. Sidstnævnte er siden 1960'erne blevet udviklet og forfinet til at udgøre hjørnестenen i vores økonomi.

Nu oplever vi dog en spændende tid med ambitioner om en mere diversificeret økonomi. Fra mit kontor i hjertet af

Nuuk er det tydeligt, hvordan diversiteten og dynamikken stille og roligt vinder frem i erhvervslivet. De "klassiske" fag er fortsat grundstenene i vores hverdag, men vi ser også flere nye og inspirerende virksomheder skyde op. Vi taler om designere, mediebyureauer, fødevarerproducenter, drivhuse, selvstændige rådgivere, dronepiloter og meget mere. Denne udvikling vidner om en spirende økonomisk kreativitet og nytænkning.

Mindst lige så spændende er sammensætningen af de yngre erhvervsfolk. Diversiteten blandt dem afspejler et mangfoldigt samfund, som vi med rette kan være stolte af.

MADS PIHL - VISIT GREENLAND

Vi ser en større spredning i køn, etnicitet og uddannelsesbaggrunde – blot for at nævne nogle af de parametre, der driver denne udvikling. Hertil kommer geografisk diversitet og en bredere vifte af brancher, der tilfører nye perspektiver til vores økonomi.

Selv om udviklingen er lovende, er der udfordringer på rejsen. Nogle unge kan have svært ved at forstå, hvorfor vi stadig har behov for udefrakommende arbejdskraft. Det er let at overse, at dette behov skyldes vores lille befolkning og samfundets hurtige økonomiske vækst. Men en ting er sikkert: Vi, som arbejdsgivere, vil de unge det bedste. Der er

plads til dem på arbejdsmarkedet, og vi arbejder for at integrere dem i både offentlige og private stillinger samt støtte dem i selvstændige erhverv.

Fremtiden tegner sig som en tid, hvor vi skal lære at samarbejde med generation Z – en generation, der allerede er ved at finde sin plads i vores samfund. De bringer friske øjne og nye idéer til både erhvervslivet og den offentlige sektor. Det er en opgave, jeg er overbevist om, at vi som arbejdsgivere kan løse. Dynamik er nemlig ikke blot et ord; det er det, der vil forme Grønlands fremtid. ■

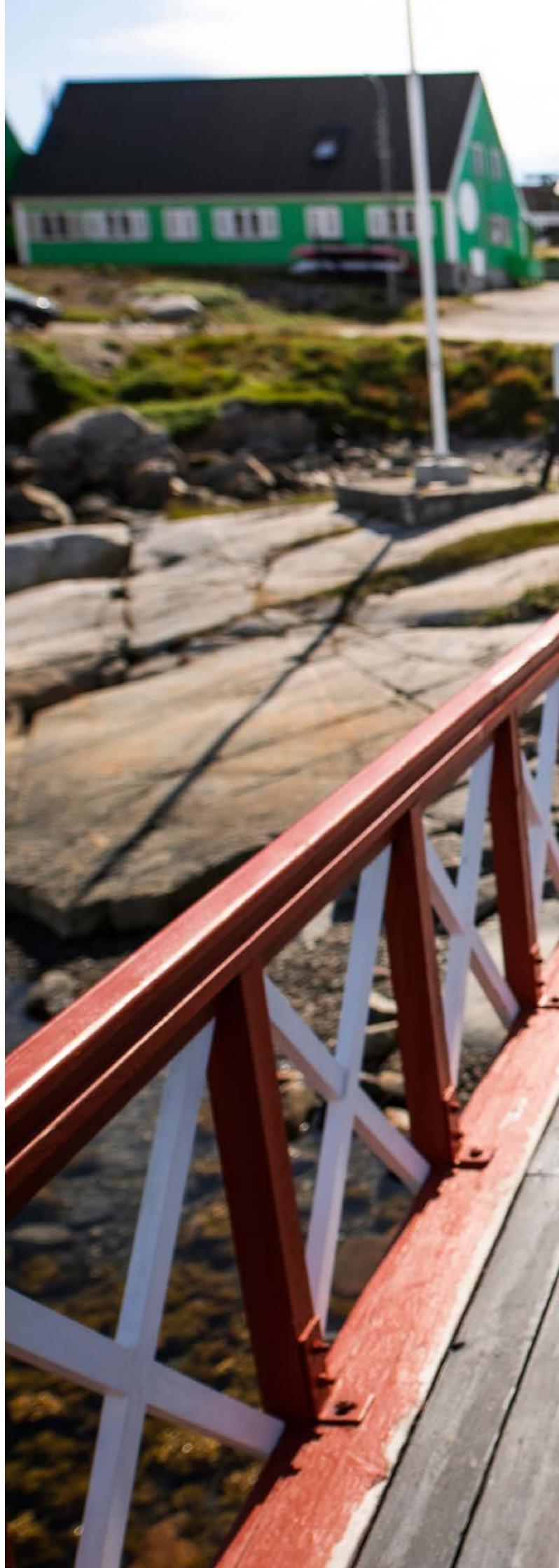
The word potential has been closely associated with Greenlandic society and economy for decades. However, in recent years, the word dynamism has begun to find its place in the narrative of the direction our society is taking. Greenlandic society has built its existence on basic skills needed to navigate our sometimes unique environment. For example, we have a strong building/construction and fishing tradition. The latter has been developed and refined since the 1960s to form the cornerstone of our economy.

However, we are now experiencing exciting times with ambitions for a more diversified economy. From my office in the heart of Nuuk, it's clear how diversity and dynamism are slowly gaining ground in the business world. The 'classic' professions remain the cornerstones of our everyday lives, but we also see more new and inspiring businesses. We're talking designers, media agencies, food producers, greenhouses, independent consultants, drone pilots, and more. These developments are evidence of a burgeoning economic creativity and innovation.

Equally exciting is the composition of young professionals. The diversity among them reflects a diverse society we can be justifiably proud of. We're seeing a greater spread in gender, ethnicity, and educational backgrounds – to name a few of the parameters driving this development. In addition, geographical diversity and a wider range of industries bring new perspectives to our economy.

While the trend is promising, there are challenges on the journey. Some young people may struggle to understand why we still need foreign labor. It's easy to overlook that this need is due to our small population and society's rapid economic growth. But one thing is certain: We, as employers, want the best for young people. There is room for them in the labor market, and we are working to integrate them into both public and private jobs and support them in self-employment.

The future is shaping up to be a time when we need to learn to work with Generation Z – a generation already finding its place in our society. They bring fresh eyes and new ideas to business and the public sector. This is a task I am convinced that we, as employers, can solve. Because dynamism is not just a word; it will shape Greenland's future. ■

Suliffeqarfiit nunatsinneersut AI tunuarsimaarfigaat

Silassorissuusiaq AI nipaatumik nunatsinni inuussutissarsiornermut appakaakkiartorpoq. Naak teknologi taanna suliffeqarfiit arlallit atulernissaanut tunuarsimaarfigigaluaaraat, silassorissuusiaq sulisussanik amigaateqarneq aammalu periarfissanik nutaanik ammaanissamut aaqqiissutaasinnaavoq – aamma Kalaallisut

ALLATTOQ LARS DAMKJÆR

Suleqativit ilai kukkuneqanngitsunik oqaaseqatigiiliortalerni imaassinnaasoq malugisimagit. Imaassinnaasorlu pisisartuniit ajunngilluinnartumik oqaasetalikkanik allagarsisalersimasutit, sulisorlu nutaaq sapaatit akunneri pingasut matuma siorna-

tigut Danmarkimiit tikissimasoq tupaallannartumik e-mail kalaallisut akisalereersimagai. Tamarmik silassorissuusiamiit ikiorteqalersimanerinin takussutisallit.

OpenAI ukiut marluk sinnilaarlugit matuma siornali GPT-3.5

tamanut atuutilerseqqaarmassulli, silassorissuusialq AI inuiaqatigiit killingi tamaasa pitsaasumik ajortumillu pulaterfigilereersimavai.

Sulisorisat aquummik tigusinerat

Inuussutissarsionerup tungaaniit teknologi taanna nuta-aliorfiungaatsiartumik atuutilerpoq. 1990-kut qiteqqunnerini e-mail aammalu nittartakkatigut atugaqaleratta pisortatigut ataatsimiinnerni aaliangerneqarsimavoq IT-lerisut aggersarneqassasut, qanorlu piffissamut malinnaatiginerput takutinniarlugu tusagassiortunut nalunaarut tamanut nassiuqqarpoq. Teknologit aqutugalugu ineriartorsimanerit tamarmik taama ingerlanikuupput.

Suliffeqarfiit ikittuinnaat AI taamatut atugarilersimavaat. Maanna sulisorisat namminneerlutik teknologi una sulinerminnut atuutilersissimavaat. Ullut ilaanni tassangaannartumik sukkasuumik, kukkuneqangitsumik immaqalu aamma ingattaatilaartumik atuilersimapput.

Aqutsisut periarfissamik akorluaasariaqarput

Naak sulisorisat namminneerlutik alloriarnermik tigusilluaraluaqisut, pisortat teknologi silassorissuusialq AI sulinermut atuutilersinneqarnissaanut qisuariarluarnerusariaqartut Maren Sander Granlien, Ilik Konsulentfirma Nuummiittumi piginnittuullunilu pisortaq isumaqarpoq. Ullumikkut suliffeqarfiit amerlasuut teknologi taanna tigulluanginnerasigut periarfissatsialammik atorluaanngitsoorput.

“Sulisussanik amigaateqarpugut, silassorissuusiarlu aaqqiisutissat ilaattut atorluarneqarsinnaavoq, kisiannili suliffeqarfippassuit teknologi atorluarnissaanut tunuarsimaarput, immaqqa qanorpiaq aallarnisassanerlugu ilisimanginnamikku, imaluunniit paasissutissatigut sillimaniarnermut aarlerissutigalugu,” Maren Sander Granlien oqarpoq.

Maannakkut Ilik sullissaminut AI atorlugu ingerlatseriaatsit nutaanginnerusuniit paasissutissat allangortiternerisigut ingerlatseriaatsit nutaat suliffeqarfiup ullumikkut atugaanut atorsinnaalersippai. Ataatsimut isigalugu teknologi taanna atorluarnissaanut nutarsaaffissat misileraaffiginissaa-

nut suliffeqarfit kaammattorpai.

“Silassorissusiaq pikkoriffii naapertorlugit atorluagas-saavoq. Amerlasuut ChatGPT apeqqummik tunereernerisigut kukkusumik akippat atorsinnaangitsutut nalilereertoortarpaat. Teknologit atorsinnaanginneranik tamanna isumaqanngilaq. Pikkoriffiginngisaanik atorniarneqarsimaneranut ersiutaaginnarpoq, imaluunniit pissusissamisunngitsumik atorneqarsimasinnaavoq,” oqarpoq.

Ineriartorneq sukkasuumik ingerlasoq aammalu malinnaaviginissaa pingaaruteqartoq ilutigalugu naqissuserpaa. Ukiormi ataaseq matuma siorna paasissutissatigut sillimaniarnermut aammalu silassorissusiaq AI atornerasigut GDPR ernumasuteqartoqangaatsiarpoq. Ernumassutillu taakku nioqqutissani amerlasuuni suliffeqarfit atorsinnaasaanni aaqqiissuteqarfigineqarsimapput.

Ikittuinnaat teknologi atorluaraat

Aqutsisut pinnagit atuutilersitsisoqarsimaneranik qsiuariaateqartoqarsimanagera nunatsinni kisimi atuutinngilaq. Siunnersuisarfiup PwC misissuisimaneranit takutitsivoq, naak aqutsisut danskiusut 54%-iisa suliffeqarfiup naleqalersitsisarneranut silassorissusiaq AI allannguerojussuaratarsinnaanera naatsorsuutigineqaraluartoq, 14%-ii kisimik aaqqissuusaaanerminnut annerusumik imaluunniit annertunerusumik atuutilersitsisimasut.

Imaassinnaasorlu aamma teknologi maannakkumut aningaasatigut kingunissaatut naatsorsuutigineqarsimagaluartuni pakatsinartortaqarneranut peqqutaasoq. Ukioq ataaseq affarlu matuma siorna McKinsey siulittuutigaa, silassorissusiaq AI sulisorisat sulinerini ingerlanneqartartut 70%-ii oqilisaavigisussaagai (automatisere), kisiannili maannakkumut soraarsitsiortorerit avaqqunneqarsimapput.

Allakkiami uunga atorneqarsimasut assersuutit

Promts tassaapput silassorissuusiamut suliakkiutigisatit. Soorunami AI Kalaallit Nunaannut atatillugu ilanngutassiamik sanaqquneqarsinnaavoq, kisianni paasisutissat pioreersut aallaavigalugit sanaajusussaammat nutaajusinnaangilaq imaluunniit piviusorsiorluni.

Eqqaamasassat uku allaqqissaakkit:

ChatGPT tupaallannartumik pikkoriffigaa. Oqaatsit ataasiakkaat aallaavigalugit eqqaamasassat ataqatigiippuit eqqortuullutillu. Inuit apersorneqarsimasut atorfi suliffeqarfilla aqqi kisimik eqqaaneqarsimagaluartut atii tamakkiisut allaat nassaarivai.

Uunga aallarniummut: eqqaamasassat aallaavigalugit immikkoortut marluk allakkit:

Aallarniutit ChatGPT nukittuffiginngilai. Soorlumi ataasiinnaavallaamik tassunga periuseqartoq.

GenIA amigartumik atuutilersinneqarnerata aammalu aningaasatigut kingunissai pillugit paasisutissat eqqortut nassaarikkit:

Alakkiarinqarsimasumut atatillugu nalunaarusiat aammalu nittartakkamut iserfissat nassaarisinnaavai. Marlorialugu qulakkeeqqaarnissai pingaaruteqarpoq, tamatigoruinnaq eqqortumik issuaasarneq ajormat.

Kukkunersioruk:

ChatGPT nukittuffiginerpaasaata ilaat.

ASTRID MARIA SPRING OBERG

Aamma Kalaallisut

IT-mik atorlugu siunnersuisarfittut suliffeqarfik alla AI atorlugu suliaqartartoq tassaavoq ILUAQUT Nuummeersoq. ChatGPT tunuliaqutaralugu suliffeqarfik chatbots pilersittarpaat, taamaasillutik danskisut kalaallisullu nittartakkat, inatsisit imaluunniit allat allatat imartusinnaasut paasinartunngorlugit apeqqutigineqarsinnaangorlugit. Maanna suliffeqarfiit nunatsinneersut tallimat suliffeqarfiup robot-inik atuutilersitsiffigisimalerpai.

Piginnittoq Mark Hvistendahl aammattaaq maluginiarsimavaa nunatsinni inuussutissarsiornerup AI atorlugu aaqqiisutit ingerlaannaq alloriarfiginngikkaat.

“Inuit eqqarsaatigeqqilaarnissaanut piffissalertariaqarput. Amerlasuut teknologi sulii iluamik paasineqangilaat aammalu nalullugu ilumut imminerminut tulluuttuunersoq,

kisiannili sullitat aaqqiisummik atuutilersitsinik iluarisimaarpaat.”

Ilaatigut ILUAQUT chatrobot-mik sananikuuvoq, malittariassanik inatsisinillu apeqqutit tunngassuteqartunut angalaitseqatigiiffimmi immikkoortortami sulisut iluaqtigisaanik.

Naak naalagaaffeqatigiiffitsinni suliffeqarfiit ikittuinnaat silassorissusiaq AI alloriarfigalugu suliaqaraluartut illuutungaani aallartinnissaanut tunngavissat ajunngitsupilussuupput. Dansk Industri teknologi eqqartorneqartup sullarissusermut 8%-mik nalilimmik pitsanngoriaateqartitsissasoq siulittuutigaa. Kalaallit Nunaannut kisitsi tulluarsassagaanni 1,7 milliard koruuninik naleqarsinnaavoq. ■

Grønlandske virksomheder tøver med AI

Generativ AI sniger sig ind ad bagdøren hos det grønlandske erhvervsliv. Selvom mange virksomheder tøver med at implementere teknologien, kan kunstig intelligens både løse arbejdskraftmangel og åbne nye muligheder – også på grønlandsk

AF LARS DAMKJÆR

Måske har du bemærket, at flere af dine kollegaer er begyndt at stave perfekt. Måske er breve fra kunder ekstremt velformulerede, og den nye medarbejder, der ankom fra Danmark for tre uger siden, er på mystisk vis begyndt at svare på grønlandsksprogede e-mails. Alt sammen tegn på, at de har fået hjælp fra en digital ven.

Siden OpenAI for lidt over to år siden lancerede sin GPT-3.5 for offentligheden, har generativ AI på godt og ondt gjort sit indtog i alle hjørner af samfundet.

Medarbejderne tager føringen

I erhvervssammenhæng er den nye teknologi blevet udrullet på en helt ny måde. Da vi midt i 90'erne fik e-mails og hjemmesider, blev beslutningen truffet på direktionmøder, en IT-leverandør blev tilkaldt, og for at vise verden, hvor moderne vi var, sendte vi en pressemeddelelse ud. Sådan har alle teknologiudrulninger foregået tidligere.

De færreste virksomheder har taget AI i brug på den måde. Medarbejderne har i stedet selv implementeret teknologien i deres arbejde. De begyndte pludselig en dag at skrive hurtigt, fejlfrit og måske lidt for begejstret.

Ledelsen bør gribe potentialet

Selvom medarbejderne selv er nået langt, mener Maren Sander Granlien, direktør og indehaver af Ilik Konsulentfirma i Nuuk, at ledelsen bør spille en aktiv rolle i implementeringen af generativ AI på arbejdspladsen. I dag er der mange virksomheder, der efterlader et stort potentiale på gulvet ved ikke at tage den nye teknologi til sig.

"Vi har mangel på arbejdskraft, og kunstig intelligens kan være en del af løsningen, men mange virksomheder er tilbageholdende med at tage den nye teknologi i brug, måske fordi de ikke helt ved, hvordan de skal komme i gang, eller på grund af bekymringer om datasikkerhed," siger Maren Sander Granlien.

Aktuelt hjælper Ilik Konsulentfirma kunder med at bruge AI til at omstrukturere data fra gamle systemer, så de kan bruges i systemer, som virksomheden anvender i dag. Generelt opfordrer hun virksomheder til at komme i gang med at eksperimentere, så de kan finde de områder, hvor de kan drage nytte af den nye teknologi.

"Man skal bruge kunstig intelligens til det, den er god til. Mange starter med at stille ChatGPT et spørgsmål, som den svarer forkert på, og så dømmer de det ude. Det er ikke, fordi

teknologien ikke kan bruges. Det er fordi man har brugt den til noget, den ikke er god til, eller man bruger den på en uhenigtsmæssig måde," siger hun.

Hun påpeger samtidig, at udviklingen går hurtigt, og at det er nødvendigt at følge med. For bare et år siden var der store bekymringer om datasikkerhed og GDPR ved anvendelsen af generativ AI. De bekymringer er nu løst i mange af de produkter, som virksomhederne kan benytte.

Få udnytter teknologien

At det ikke er ledelsen, der har taget teten i implementeringen, er ikke et grønlandsk fænomen. En undersøgelse fra konsulenthuset PwC viser, at selvom 54 % af danske topledere forventer, at generativ AI markant vil ændre måden, deres virksomhed skaber og leverer værdi på, har kun 14 % i høj eller meget høj grad implementeret AI i deres organisation.

Det er måske også derfor, at de økonomiske effekter af teknologien indtil videre har skuffet. For halvandet år siden forudså McKinsey, at generativ AI kunne automatisere op til 70 % af de arbejdsaktiviteter, der udføres af medarbejdere, men indtil videre er massefyringerne udeblevet.

Også på grønlandsk

En anden IT-konsulentvirksomhed, der arbejder med AI, er ILUAQUT i Nuuk. På baggrund af ChatGPT bygger virksomheden chatbots, der på dansk og grønlandsk kan omsætte hjemmesider, lovgivning eller andet teksttungt materiale til en digital hjælper, der kan svare på spørgsmål i menneskesprog. Virksomheden har i dag fem robotter implementeret ved virksomheder i Grønland.

Indehaver Mark Hvistendahl oplever også, at det grønlandske erhvervsliv ikke springer ud i AI-løsninger med det samme.

"Folk skal lige have tid til at tænke sig om. Der er mange, der ikke forstår teknologien endnu og ikke ved, om det er noget for dem, men de kunder, der har fået løsninger, er glade for dem."

Blandt andet har ILUAQUT bygget en chatrobot, der hjælper medarbejdere i en rejseafdeling med at svare på spørgsmål om regler og lovgivning.

Selvom det er de færreste virksomheder i rigsfællesskabet, der arbejder aktivt med generativ AI, er der gode argumenter for at komme i gang. Dansk Industri forudser, at teknologien kan forbedre produktiviteten med, hvad der svarer til otte procent. I grønlandske tal vil det sige 1,7 milliarder kroner. ■

Eksempler på prompts brugt til denne artikel

Prompts er de kommandoer, du giver den kunstige intelligens. Man kan selvfølgelig bare bede den om at skrive en artikel om AI i Grønland, men da det vil være baseret på eksisterende data, vil det sjældent være nyt eller originalt.

Skriv disse notater rent:

ChatGPT er overraskende god til det. På baggrund af stikord blev notaterne sammenhængende og korrekte. Den fandt endda det fulde navn på interviewpersoner, der kun var nævnt med titel og virksomhed.

Til denne indledning: skriv to afsnit på baggrund af notaterne:

Indledninger er ikke ChatGPT's stærke side. Det virker, som om den kun har én måde at gøre det på.

Find dokumentation for GenAI's manglende implementering og økonomiske impact:

Den seneste opdatering kan finde rapporter og give links til originalteksten. Det er vigtigt at dobbelttjekke, da den ikke altid citerer korrekt.

Læs korrektur:

En af ChatGPT's allerstærkeste sider.

Examples of Prompts Used for This Article

Prompts are the commands you give the artificial intelligence. Of course, you could just ask it to write an article about AI in Greenland, but since it will be based on existing data, it will rarely be new or original.

“Rewrite these notes.”

ChatGPT is surprisingly good at that. Based on keywords, the notes became coherent and correct. It even found the full names of interviewees, who were only mentioned by title and company.

“For this introduction: write two paragraphs based on the notes.”

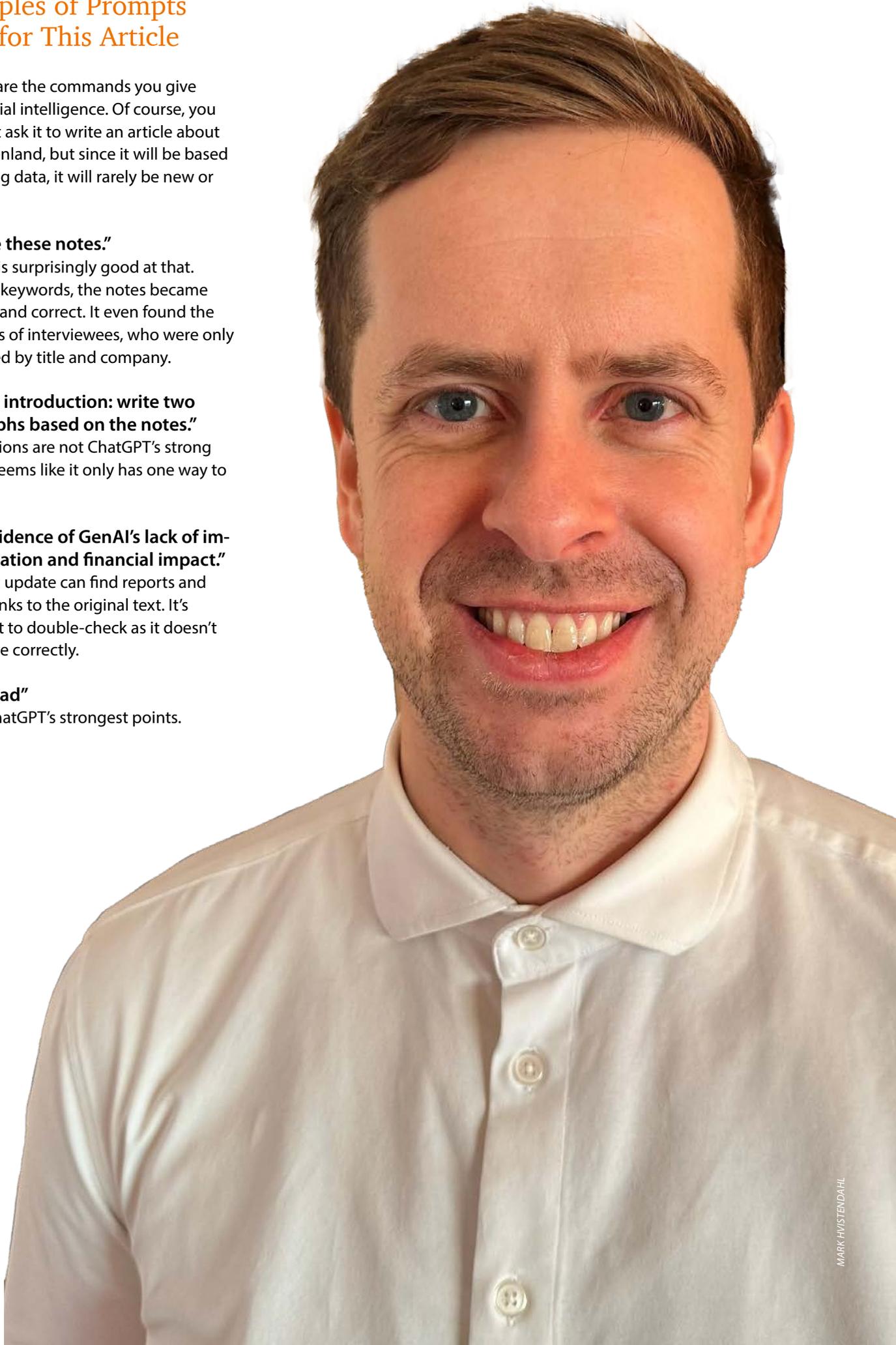
Introductions are not ChatGPT’s strong point. It seems like it only has one way to do it.

“Find evidence of GenAI’s lack of implementation and financial impact.”

The latest update can find reports and provide links to the original text. It’s important to double-check as it doesn’t always cite correctly.

“Proofread”

One of ChatGPT’s strongest points.

Greenlandic Companies Hesitate on AI

Generative AI is sneaking in through the back door of the Greenlandic business community. Although many companies hesitate to implement the technology, AI can solve labor shortages and open up new opportunities, including in Greenlandic

BY LARS DAMKJÆR

You may have noticed that several of your colleagues have started spelling perfectly. Maybe letters from customers are extremely articulate, and the new employee who arrived from Denmark three weeks ago has mysteriously started responding to emails in Greenlandic. All signs that they've been helped by a digital friend.

Since OpenAI launched its GPT-3.5 to the public a little over two years ago, generative AI has made its way into all corners of society, for better or worse.

Employees Take the Lead

In business, the new technology has been deployed in a whole new way. When we got emails and websites in the mid-90s, the decision was made at board meetings, an IT-supplier was called in, and we sent out a press release to show the world how modern we were. This is how all technology rollouts have been done in the past.

Very few companies have adopted AI in this way. Instead, employees have implemented the technology into their work themselves. They suddenly started typing fast, error-free, and perhaps a little too enthusiastically.

Management Should Seize the Potential

Although employees themselves have come a long way, Maren Sander Granlien, CEO and owner of Ilik Konsulentfirma (Ilik Consulting Firm) in Nuuk, believes that management should play an active role in implementing generative AI in the workplace. Today, many companies miss out on much potential by not embracing the new technology.

"We have a labor shortage, and AI can be part of the solution, but many companies are reluctant to adopt the new technology, perhaps because they don't know how to get started or because of concerns about data security," says Maren Sander Granlien.

Currently, Ilik helps customers use AI to restructure data from old systems so that it can be used in the systems that the company uses today. In general, she encourages companies to experiment to find the areas where they can benefit from the new technology.

"You have to use artificial intelligence for what it's good at. Many people start by asking ChatGPT a question that it gets wrong and then they dismiss it. It's not because the techno-

logy can't be used. It's because you've used it for something it's not good for, or you use it inappropriately," she says.

At the same time, she points out that developments are moving fast and that it is necessary to keep up. Only a year ago, there were major concerns about data security and GDPR when using generative AI. Those concerns have now been addressed in many of the products that companies can use.

Few Utilize the Technology

The fact that management has not taken the lead in implementation is not a Greenlandic phenomenon. A survey from consultancy firm PwC shows that while 54 % of Danish senior executives expect generative AI to change how their company creates and delivers value significantly, only 14 % have implemented AI to a high or very high degree in their organization.

Perhaps that's why the economic impact of the technology has been disappointing so far. A year and a half ago, McKinsey predicted that generative AI could automate up to 70 % of the work activities performed by employees, but so far, there have been no mass layoffs.

Also in Greenlandic

Another IT consultancy working with AI is ILUAQUT in Nuuk. Based on ChatGPT, the company builds chatbots that can translate websites, legislation, or other text-heavy material in Danish and Greenlandic into a digital assistant that can answer questions in human language. The company currently has five robots implemented at companies in Greenland.

Owner Mark Hvistendahl agrees that the Greenlandic business community does not immediately jump into AI solutions.

"People need time to think about it. Many people don't understand the technology yet and don't know if it's for them, but the customers who have received solutions are happy with them."

For example, ILUAQUT has built a chatbot that helps employees in a travel department answer questions about regulations and legislation.

Although few companies in the Danish Realm are actively working with generative AI, there are good arguments for getting started. DI, The Confederation of Danish Industry, predicts that the technology can improve productivity by eight percent. In Greenlandic terms, that's DKK 1.7 billion. ■

Kalaallit Nunaata takornariaqarnermut siunnerfia

Kalaallit Nunaanni takornariaqarnek aqqissugaanikkut allannguutaasumik allangortinneqa-lerpoq, tassalu takornariaqarnerup 2035-mi 40 %-itut avammut niivernermit annertugilernissaa tunngaviussalluni. Siunnerfiit sulisinnaasut marloriaatinngornissaat 2.100-jut inuit pineqarlutik (sulisinnaasut 7-iinik annertussuseqarluni), taamaasilluni Kalaallit Nunaat aningaasarsiornikkut allannguutaasumik ineriartortussanngorluni, aalisarnerup kisimi pisariaqartinneraniit illuarluni, ullumikkut 95 %-imik avammut niivernermit aallaaveqarluni

ALLATTOQ CHRISTIAN KELDSEN

Angallannikkut aqqissugaanerup toqqammavagalugu isertitsinerunissamik siunnerfik

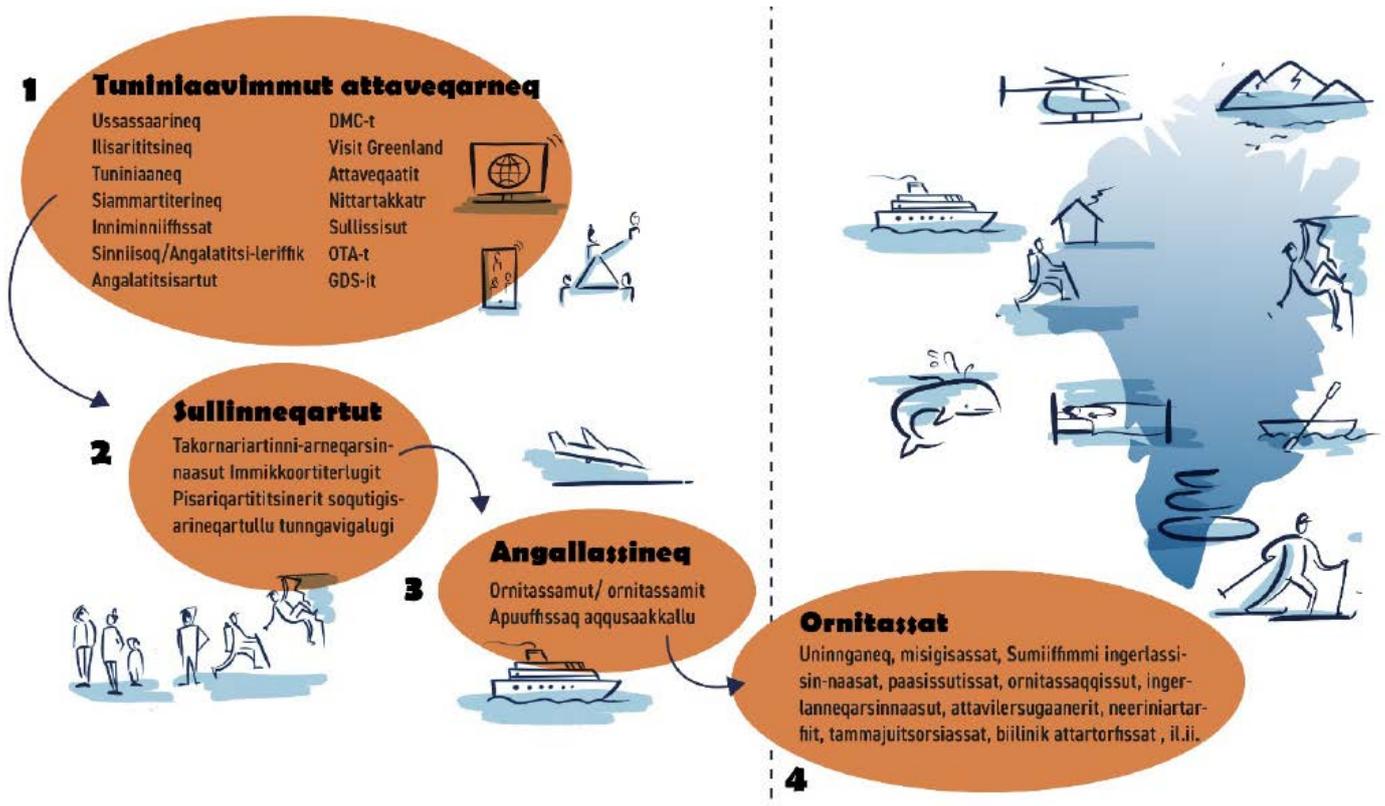
Imaappormi angallannikkut aningaasarsiornikkut allisaasoqasappat taava pisariaqarpoq aningaasarsiornikkut periarfissanik angallannikkut aqqissuussinerup aningaasaliiffiqineqarnissaa. Kalaallit Nunaata ukiuni kingullerni qulikkaani ilisarnaatigaa inuiaqatigiit ineriartornissaannut aningaasarsiornikkut periarfissiisoqarnissaanik suliniuteqartoqarsimallutik, Ass. talittarfiit, quersuit, mittarfiit, immap naqqatigut kabelersuit il.il. Taakkualu imatut isumaqarput ullumikkut issittumi inuiaasugut nukittuut.

Kalaallit Nunaanni takornariaqarnek ukiuni arlariinni annertusiartorsimavoq. Ilaatigut Nunarsuarmi issittumut soqutiginninnerup aallunneqarneratigut, takonarissat ornitassanik nillataarnerusunik takorusutaqarnerat, nunani allani takornariaqarpallaarnera aammalu Kalaallit Nunaanniit avammut

nittarsaassilluni suliniutit: Angalatitsiviit aammalu angallassinermik suliallit aningaasaliinerisigut tigoorasussat aammalu nittarsaassinerit ingerlassimallugit, aammalu uagut takornariaqarnermik siunnersuisooqatigiit, Visit Greenland-imit ilisarnaaterput ornitassatut "cool" aammalu takusassarpassuarnik immikkuullarissunik peqarnera nittarsaanneqarluni.

Takornariaq qaaqquneqassaaq aammalu piumassuseqalersillugu

Una qulakkeerlugu oqaatigitigut, takornariaq aalisakkanut aammalu aatsitassanut sanilliullugu pinngortitami naliginnaasut tassaniittuunngimmata. Taamaasillutalu kvota-ler-suinikkut imaluunniit aatsitassarsiornermut akuersissutikkut qanoq amerlatigisunik takonarissat agguataarneqarsinnaanerit, aammalu oqarsinnaalluni kikkut tiguisuussappat. Taamaasiorniaanni aningaasaliinissamik pisariaqartitsi-

soqarpoq aammalu nittarsaassinerit siunertaqarluartut aallullugit, soqutiginnilersitsilluni aammalu takornariaq sumunnarfissaanut tikittussanngorlugu soqutiginnilersillugu. Takornariarmi tikereerpat tikiffisaminut, taanna sioqqullugu suliarujussuaq ingerlareersimasarpoq, aammalu amerlasuutigut takonarissap aaliangereersimasarpaa susoqassanersoq tikiffimmini.

Takornariaqarneq nunarsuarmi tamaneertuuvoq aammalu Kalaallit Nunaat aggerfissat allat nunarsuarmi unammillertigaat, una eqqarsaatigissagaanni atuisup aningaasat atorsin-

naasaat eqqarsaatigalugit. Piffinni nutaajunerusuni feriarluni aammalu angalanerit inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut pigissaartuinnaajunnaarnikuupput. Feriarsinnaaneq piginnaatitaaffittut naliginnaasutut isigineqalernikuuvoq inuiaqatigiippassuarni.

Kalaallit Nunaanni takornariaqarnerup naleqartuunera
Kalaallit Nunaat takornariaqarnikkut aningaasarsiorluarfiuvoq. Allisaanissamut piumassuseq ilaatigut mittarfiit nutaat Nuuk, Ilulissat aammalu Qaqortoq toqqammaviupput. Takornaris-

sap ingerlaarfia avataaniit tikiffissaminut aammalu takornariartitsisartut periarfissaat takornarissamut attaveqarnissaat ajornanngitsunnguutut naleqartutut oqaatigineqarsinnaavoq (qupp. 16).

Kalaallit Nunaat misigisassatigut nukittuumik inissisimavoq aammalu susinnaanerat (imm. 4) aammalu angallannermut periarfissat nunamiit/nunamut, sulilu tamanna inerisarneqarluni (imm. 3). Ass. mittarfissuit nutaat aammalu silaannakkut angalanissamut aammalu umiarsuarmik ilaasartaatikku periarfissat.

Pisisussamut attaveqarneq (imm.1-2) pisariaqartippaa aningaasaliinerit aammalu piginneqatigiinnerit, aammalu ilaatigut tamanna suliaavoq annertoq, tassani soqutigisallit arlariit pineqarmata. Tamannalu siunnerfinnik pingaarutilinnik pingaarnersiuffusariaqarpoq aammalu pisariaqarluni naleqalersitsinerup sinnerani iluatsiffiussappat:

Siammarterineq aammalu nittarsaassineq akeqanngittuunngillat

Pisartut attaviginiarnerat tikinnissaai aammalu attaviginissaai akeqarpoq. Aningaasartuutit ukuusinnaallutik nittartakkamik/inniminniinnermut aningaasartuutit, messenut peqataanerit, nittarsaassinissamut ineriartortitsinerumi atortussanut aningaasartuutit aammalu pingaarnarpaatut siammarteriviusuni peqataanissaq aammalu quppersakkat angalatitsivinni. Naleqalersitsinerulerniarnermi sulinermi sullissisut akeqanngitsumik sulineq ajorput. Naammangilaq pisiassaq kisiat eqqarsaatigissallugu aningaasartuutissanut tulleriinarnermi! Soorunami tuniniakkami aningaasaliisoqartariaqarpoq, kisiannili tassunga koruuni aningaasaliiffigigutsigut, taava taanna aamma tuniniarneqarnissaanut aningaasaliisariaqarpugut

aammalu taamaasilluta aningaasalikkatsinnut/tuniniakkatsinnut aningaasaliilluta iluaqutaasumik.

Koruuni amerlasuunngortinneqarpat

Ineriartortitsinerup aningaasaliissinneq pisariaqartippaa. Takornariaqarneq nunarsuarmi tamaneerpoq, aammalu aningaasaliissutit piginnaasallu nunap killeqarfii ikaarlugit ingerlasarpoq. Soorlu takornariaq. Aamma taamaappoq piginnittuusut, tassami susassaarfik taanna nerukitsuarsuuvoq aammalu suliniarnermik annertuumik pisariaqarluni, aamma piginnittut tungaaniit, taakkuukkajuttarlutillu ingerlatsinermik aamma suliaqartut.

Koruuni ataaseq illoqarfigisami atornerqarpat, taanna naleqalersitsinerunermik piffimmi tassani naleqalersitsinerunermik pilersitsisarpoq, piffinni pisiffiusinnaasut, piffinni suliffissamik periarfissat, piffinni akileraarutitigut isertitat allarpassuillu. Aningaasat inuiaqatigiinni atugarissaarnissatsinnik qulakkeerrinnippat, ass. isumaginnikkut suliniutinut, angallannikkut ineriartortitsitseqqinnerit, peqqinnissaqarfikkut aammalu ilinniartitaanikkut tunngasuni. Tassa ilaminngui eqqaasagaanni. Avammut niivernermi isertitat aammalu taakkua iluanaarutaannik aningaasanik atuisinnaanermik periarfissiinerisa nunaqavissut kisiisa aallaavigalugit aningaasatigut inuiaqatigiit kisiisa akilertussaannngilaat. Taakkunungami aningaasartuutinut aningaasaliissusatt annertusiinnarnagit aamma isertitat annertusartarput. Takornariaqarnermi allatut oqaatigalugu inuunerput sunniinnarnagu aamma ulluinnarni inuunerput pitsaanerulersittarppaa. Aammalu eqqaamallugu: unnuiffissarissaaraanni, taava aamma tikeraagassaasarpoq nuannersoq – aammalu killormuanik.

Kulturi uningaannngilaq

Kulturikkut kingornussat Kalaallit Nunaata nammineerluni oqaluttuassartarivaa, aammalu taamaammat pigiinnarnissaa pingaaruteqarluni. Qimussersinnaaneq, qaannat, qilaatersorinnaaneq, sanaluttarneq aammalu allarpassuit periarfissanngornikut inuiaqatigiinni, ass. takornarissanut tikissimasunut misigisassatut tunniukkumasatsinnut. Kulturikkut kingornussat katersugaasivinni takussaatinneqarsinnaagaluarpoq, kisianni Kalaallit Nunaata qinersimavaa aningaasarsiornikkut uagutsinnut iluaqutissanik aammalu takornariaqarnermut tunngatillugu aqqut. Tassami immaqaa oqaluttuarnikkut nunarsuarmioqatigiit tassuuna angusinnaavagut, taamaasillutalu aamma uagut ilisimasaqarnerulissalluta uagutsinnut tunngasuni. Taamaammat nuannaarutigisinnaavarput takornariaqarnerup ineriartornera tassuunakkullu aamma kulturikkut kingornussagut pigiuannarsinnaanissaat qulakkeerlugu.

Inuk qitiutillugu

Takornarissap misigisassaani inuit qitiulluinnarput, taakkuami Kalaallit Nunaata aningaasarsiornikkut annertusiartuinnartoq nammattussaavaat. Susassaqarfiup taassumap annerusumik ilinniartitaanikkut piumasaqaatitaqanngilaq, aammalu nutaaliornermik suliaqarniartunut piumasaqaatit annertunatik. Aporfiusinnaasullu taamaasillutik takornariartitsisartuunisamut annertunatik, taamaasillunimi inuit peqataanissaannut annertuumik periarfissiisoqarluni. Tamannalu aallaqqaammut annertuumik aningaasaliinissamik pisariaqartitsinngilaq. ■

Takornariaqarnermut inatsit

Nunaqavissut ilaatinneqarnerat

Kalaallit Nunaanni takornariaqarneq ukiumut 1,9 mia. koruuninit nalilittut naatsorsorneqarsi-mavoq. Takornariaqarnermut inatsit nutaaq 1. januar 2025-mi atuutilertussaavoq, ilaatigullu siunertarlugu nunaqavissut annerusumik takornariaqarnermi peqataatinneqarnissaat. Inatsisip piumasaqaataa tassaalluni piginnittuusut sumi inuttut allattorsimannertut piumasaqaat tunngavigalugu akuersisummik tunisisinnaaneq. Inatsisip kingumoortumik atuutsinneqalernissaa kalaallit suliffeqarfiutaannut sunniuteqartussaavoq, taakkua kalaallit nunaanni najugaqareertuunngippata. Akuersisummi piumasaqaavortaaq upalungaarsimanermut pilersaarummik aammalu sillimmasersimanissamik piumasaqaatini.

Inatsit atorlugu Kalaallit Nunaat zone-nik taaneqartarunik agguarneqassaaq piffiit illersorniartugit aammalu piffinni aaliangersimasuni atuinikkut sunniuteqarnerlussinnaaneranik illersuiniarluni.

Grønlands turismevision

Grønlands turisme står over for en strategisk transformation, hvor turismen skal udgøre 40 % af eksporten i 2035. Med visionen om at fordoble jobmulighederne til 2.100 mennesker (ca. 7 % af arbejdsstyrken), er Grønland i en udvikling mod en mere diversificeret økonomi, væk fra en afhængighed af fiskeriet, der i dag står for 95 % af den samlede eksport

AF CHRISTIAN KELDSEN

Infrastruktur som fundament for vækst

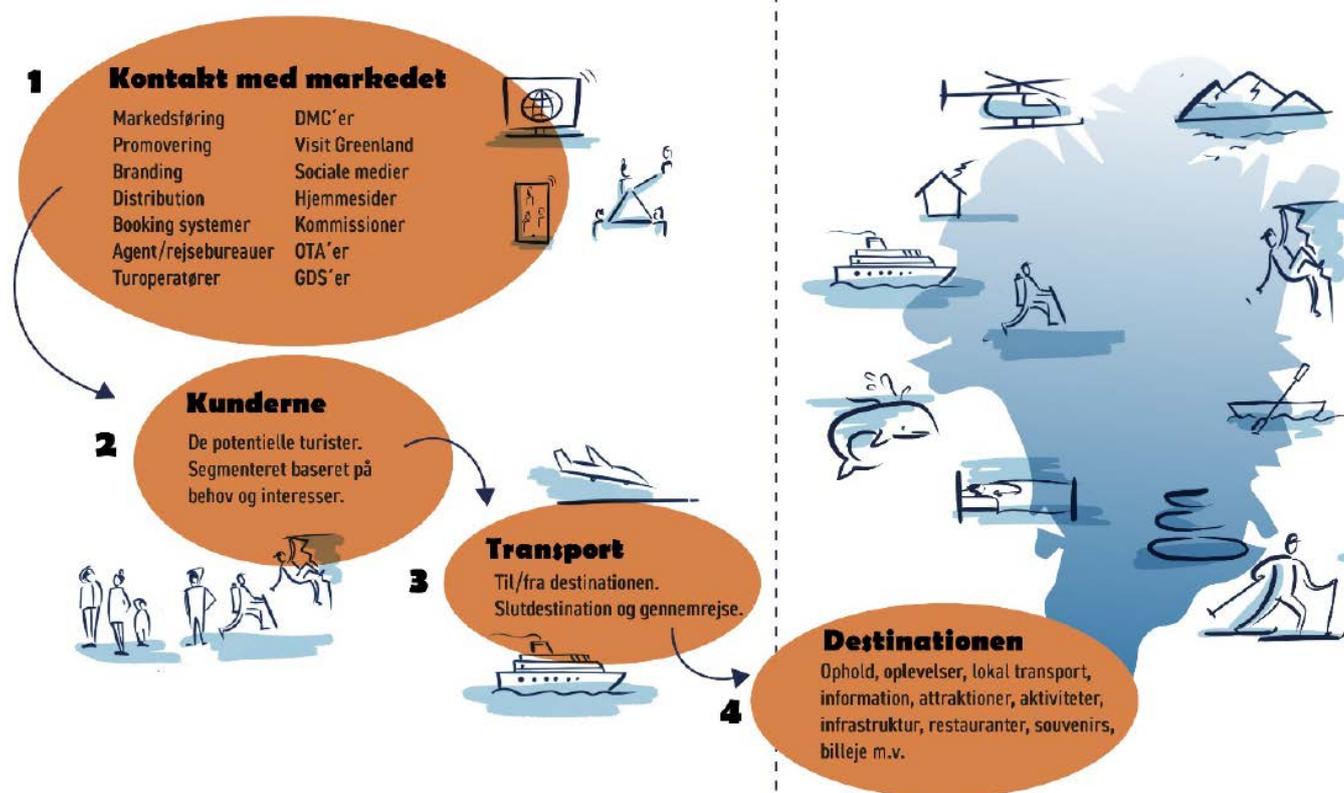
En tommelfingerregel siger, at man kan understøtte en igangværende vækst ved at investere i infrastruktur. Grønland er kendetegnet ved at have investeret i infrastruktur igennem årtier til at understøtte samfundsudviklingen, f.eks. havne, pakhuse, lufthavne, telefiberkabler m.m. Det betyder blandt andet, at vi i dag har et stærkt arktisk samfund.

Grønlandsk turisme har i mange år oplevet en vækst. Til dels drevet af globale interesser i Arktis, turisternes interesse i køligere destinationer, overturisme i andre lande og en grønlandsk markedsføringsindsats: Rejsebureauer og turoperatører har investeret i distribution og markedsføring, og vores nationale turistråd, Visit Greenland, har styrket vores brand som en "cool" destination med et væld af unikke muligheder.

Turisten skal inviteres og motiveres

Lad os hurtigt slå fast, at en turist i modsætning til fisk og mineraler, ikke er naturligt forekommende i naturen. Vi kan derfor ikke via kvoter og udnyttelseslicenser bestemme mængden og fordelingen af turister, endsize hvem, der skal tage imod dem. Det kræver investeringer og en målrettet kommerciel indsats at skabe interesse og tiltrække en turist til sin destination. Når først turisten er ankommet til destinationen er der allerede gået et stort arbejde forud, og ofte har turisten allerede besluttet sig i processen for, hvad der skal ske under opholdet.

Turismen er global og Grønland er i konkurrence med alle andre destinationer i verden, når det gælder forbrugernes disponible indkomst. I nyere tid er ferier og rejser ikke alene forbeholdt samfundets mest velhavende. Muligheden for at

kunne tage på ferie opleves efterhånden som en basal rettighed i mange samfund.

Værdikæden i Grønlandsk Turisme

Grønland har en god turismeindustri. Ambitionerne om mere vækst er blandt andet foranlediget af investering i nye landingsbaner i Nuuk, Ilulissat og Qaqortoq. Turistens vej fra markedet til destinationen, og turistbranchens mulighed for at komme i kontakt med turisten, kan beskrives i en simpel værdikæde:

Grønland er stærk på oplevelser og indhold (pkt. 4) og vi har et godt transportnet til/fra landet, der fortsat er under udvikling (pkt. 3), f.eks. i form af nye landingsbaner og flyruter samt flere krydstogtsanløb.

Markedskontakten (pkt. 1-2) kræver investeringer og partnerskaber, og er ofte en omfattende opgave, der involverer mange interessenter. Det er en vigtig strategisk prioritet og en forudsætning for, at resten af værdikæden kan komme i spil (se side 19).

Distribution og markedsføring er ikke gratis

Det koster penge at opsøge og komme i kontakt med en kunde. Omkostningen kan være at drive en hjemmeside/bookingfunktion, deltage i rejsemesser, udvikle markedsføringsmateriale og vigtigst af alt at være til stede i distributionssystemer og katalogerne hos rejsebureauerne. Ingen i værdikæden arbejder gratis. Det er ikke nok alene at tænke produkt, når man lægger sit budget! Selvfølgelig skal der investeres i produktet, men hver gang vi investerer en krone heri, skal vi også investere i at sælge vores produkt og dermed skabe gavn for vores investering/produkt.

Når en krone bliver til mange

Udvikling forudsætter kapital. Turismen er international, og kapital og kompetencer bevæger sig over landegrænser. Ligesom turisten. Det samme gør ejerne ofte, for branchen har en lav margen og kræver en stor indsats, også fra ejerne, der ofte indgår i selve driften.

En krone investeret lokalt skaber værdi via lokalt forbrug, lokale leverandører, lokale arbejdspladser, lokale skattebetalinger og meget mere. Pengene der går ind i samfundet er

Turismeloven

Lokal involvering

Grønlands turisme er opgjort til at have en værdi på ca. 1,9 mia. kroner årligt. En ny turismelov træder i kraft d. 1. januar 2025 og har bl.a. som mål at øge det grønlandske engagement i turismen. Lovens middel er krav til ejernes bopæl for at opnå en licens til at udøve turistvirksomhed. Loven får tilbagevirkende kraft for allerede eksisterende grønlandske virksomheder, hvor ejerne ikke er bosat i Grønland. Licensen stiller desuden krav om en sikkerhedsplan og forsikring. Med loven kan Grønland inddeles i zoner for at beskytte områder og begrænse belastningen på særligt udsatte steder.

med til at finansiere vores velfærdssamfund, f.eks. den sociale indsats, udvikling af infrastrukturen, sundhedsvæsenet og uddannelsessystemet. For blot at nævne nogle. Eksportindtægterne og det afledte forbrug gør, at ikke alene den herboende befolkning skal finansiere samfundet. Vi udvider kredsen af bidragsydere og indtægterne. Turismen kan med andre ord medvirke til at gøre vores liv og hverdag bedre. Og husk; at et godt sted at bo, ofte også er et godt sted at besøge – og vice versa.

OSCAR S. CARL - VISIT NUUK

Kulturen står ikke stille

Kulturarven er en del af Grønlands fortælling om sig selv og derfor vigtig at bevare. Hundeslædekørsel, kajakker, maske-dans, husflid og meget mere har nye roller i samfundet, f.eks. som en del af de oplevelser, vi gerne vil give de besøgende turister. Man kunne have sat kulturarven på museum, men Grønland har valgt at arbejde den ind i en industriel kontekst til gavn for os selv og turisterne. For måske igennem den fortælling vi kommunikerer til omverdenen, bliver vi også klogere på os selv. Alt imens kan vi glæde os over, at turismens

dynamik er med til at holde liv i vores kulturelle arv.

Mennesket i centrum

Centralt for turistens oplevelse står de mennesker, der skal bære Grønlands voksende turismeindustri frem. Branchen har indenfor langt de fleste områder ingen uddannelsesmæssige krav, og der er højt til loftet når det gælder produktudviklingen. Barriererne for at blive en del af turismeindustrien er derfor lave, og det giver mange mennesker muligheder for at være med. Og ikke alt kræver store investeringer fra start. ■

Greenland's Tourism Vision

Greenland's tourism industry is facing a strategic transformation, with tourism planned to account for 40 % of exports by 2035. With the vision of doubling job opportunities to 2,100 people (approximately 7 % of the workforce), Greenland is moving towards a more diversified economy, and moving away from a dependence on fishing, which accounts for 95 % of total exports today

BY CHRISTIAN KELDSEN

NUUK WATER TAXI ICEFJORD CRUISE

Infrastructure as a Foundation for Growth

A rule of thumb is that investing in infrastructure can support ongoing growth. Greenland is characterized by having invested in infrastructure for decades to support the development

of society. Some examples are ports, warehouses, airports, fiber-optic cables, etc. This means that we have a strong Arctic society today.

Greenlandic tourism has been growing for many years. Partly driven by global interests in the Arctic, tourists' interest in cooler destinations, over-tourism in other countries, and Greenlandic marketing efforts. Travel agencies and tour operators have invested in distribution and marketing, and our national tourist board, Visit Greenland, has strengthened our brand as a "cool" destination with a wealth of unique opportunities.

The Tourism Act

Local Involvement

Greenland's tourism is estimated to have a value of approximately DKK 1.9 billion annually. A new Tourism Act comes into force on January 1, 2025, and aims, among other things, to increase Greenlandic involvement in tourism. The law will require owners to be residents to obtain a license to operate a tourism business. The law will retroactively affect existing Greenlandic businesses where the owners are not residents of Greenland. The license also requires a security plan and insurance.

The law allows Greenland to be divided into zones to protect areas and limit the impact on particularly vulnerable places.

The Tourist Must Be Invited and Motivated

First and foremost, let's establish that a tourist, unlike fish and minerals, does not naturally occur in nature. Therefore, we cannot determine the amount and distribution of tourists through quotas and licenses, let alone who should receive them. It requires investment and a targeted commercial effort to create interest and attract a tourist to a destination. Once the tourist has arrived at the destination, a lot of work has already been done, and often the tourist has already decided what to do during their stay.

Tourism is global and Greenland competes with every other destination in the world when it comes to consumer disposable income. In recent times, vacations and travel are not only

Michaela Eliassen, IMA ApS in Sisimiut

Michaela Eliassen IMA ApS-mik piginnittoq:

“Peroriartorpunga ataataga namminersortuusoq, sulinnaavissuusoq.

Nammineq allanik suliffeqartarnikuuvunga saniatigut ataataga sullittarlugu. Kisianni suliasakka annertusiartortillugit, erninillu napparsimasootarnerit pilertillugit namminersortuunissara toqqarpara. Kiffaanngissuseqarusukkama ernera eqqissillunga isumagisinnaarusukkakku, napparsimasooaraangama ajuusaaruteqarnanga stresserlungalu meerara isumagerusunnagu.

Namminersortuulluni kiffaanngissuseq annertuujungnilaq akisussaaffeqartariaqarpoq. Kisianni nammineq imminut naalagarisinnaaneq eqqissisimanarpoq”

“GE-mut ilaasortanngorpunga apequtissaqaraangama inatsisinut tunngasunik soorlu sulisut ilaqutaanik toqusoqarpat qanoq aningaasarsiaqarnissaat, ilinniartut aningaasarsiaasaat allallu pisariallit apeqqutigeriaannaarusullugit. Advokaatinik atuissaguma minnerpaamik tiimimut 1500,-niissaanga uanili akiliummut ilaareerpoq inatsisilerituunik aperisinnaajuannarneq. Tamanna uannut toqqissisimanarpoq pitsaasuullunilu. Taamaattumillu saaffissaqarusullunga kisimiittutullu misigerusunnanga ilaasortanngornikuuvunga”

“Sulisumma ilaqutaanik napparsimasoqarpat angalasariaqalerpallu akiliussinnaavara aningaasartaalu Sulisitsisut utertissinnaavai. Tamanna sulisunnut uannullu toqqissinermik pilersitsisarpoq. Ikiugassaaguma napparsimaninni isertitaarutiivillunga Sulisitsisunut saaffiginnillunga siunnersoqqusinnaavunga qanoq iliorsinnaanersunga tamannalu aamma toqqissisimanarpoq. Ataatsimiinnerni suniluunniit namminersortooqatinnik naapitsisarpunga ukiorpasuarni namminersortuusimasunik, isumasarsiorfigisarpakka suliffeqarfigalu siammartertarpara peqataasarnikkut. Aammattaarli ilaasortaaqatikka immikkoortortat ataatsimeeqatigisarneranni unammillertitut isiginata suleqatigiittut isigilerpugut immitsinnullu saaffigisinnaassarluta. Najuk-kamilu ataatsimiitaliami peqataanera pissutigalugu ilaatigut oqalugiariarsimavunga, tassanilu suliffeqarfiga Sulisitsisullu nittarsaappakka angajoqqaanillu namminersortunik sullitassannik nassaarfigalu”.

Michaela Eliassen, ejer af IMA ApS i Sisimiut:

“Min far var selvstændig og arbejdede hele tiden. Jeg har altid haft jobs og arbejdet for min far ved siden af. Mine op-gaver voksede og min søn var som alle andre børn til tider syg med diverse børnesygdomme. Jeg valgte at blive selvstændig så jeg ville have mere frihed til at tage mig af min søn i fred og ro, når han var syg. Jeg kunne tage mig af ham uden stress og dårlig samvittighed overfor mit arbejde. Selvstændighed giver ikke stor frihed, men derimod større ansvar. Men det giver dog ro i sindet, at man er sin egen boss.”

–“Som selvstændig kan man blive mødt af mange udfordrende spørgsmål, f.eks. omkring sygdom og løn. Hos GE kan man spørge en jurist til råds. Det giver mig en følelse af tryghed og fordelagtighed. Jeg valgte at blive medlem af GE for ikke at føle mig alene i branchen – men også fordi jeg får denne form for tryghed.

Frirjeordningen hos GE giver tryghed for både min virksomhed, men også for mine ansatte. I tilfælde af, at jeg bliver uarbejdsdygtig som følge af sygdom, kan jeg til enhver tid rette henvendelse og få vejledning. Dette giver også en form for tryghed. Ved de forskellige arrangementer og møder træffer jeg andre iværksættere som har haft virksomhed i mange år. Jeg får inspiration og jeg får ligeledes muligheden for at fremhæve min egen virksomhed. Vi er ikke konkurrenter, men vi blevet samarbejdspartnere på mange led og kanter. Vi kan rette henvendelse til hinanden.”

Michaela Eliassen, owner of IMA ApS in Sisimiut:

“Throughout my childhood, my father was self-employed and worked all the time. I’ve always had jobs myself, while I also worked for my father. As my tasks grew and with a son who, like all other children, was sometimes sick with various childhood illnesses, I chose to become self-employed. I wanted more freedom to care for my son in peace when he was sick. I could take care of his welfare without stress and guilt. Independence does not give you great freedom but rather greater responsibility. But it does give you peace of mind that you are your own boss.”

“As self-employed you are met with various challenging questions, for example regarding payments and illness. At the GBA you get advice from a legal consultant. It gives me a sense of security and opportunity. I chose to become a member, so I would not feel alone in the industry – but also because I get this kind of security.

The free travel arrangement provides peace of mind for both my company and my employees. If I become incapacitated due to illness, I can turn to GBA for guidance at any time. This also provides a sense of security. I meet other entrepreneurs who have been running a business for many years at various events and meetings. I get inspiration and the opportunity to highlight my business. We are not competitors, but we have become partners in many ways. We can turn to each other for help.”

EU-mi inatsisit Kalaallit Nunaannut sunniuteqarnerat

Kalaallit Nunaat EU-mi ilaasortaangilaq aammalu taamaammat aaliangersakkanik, peqqussutinik il.il. EU-mit aaliangerneqartunut ilaanatik. Taavami sooq EU-mi inatsisit aarleqqutigissavagut, Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortuugaanni?

ALLATTOQ EVA JØRGENSEN

CSRD, ESRS, EUDR – tassami ullumikkut suliffeqarfiit piujuaannartitsinermik isiginneriaasillit sumiluunniit takussaapput. Siunnerfiit ajunngikkaluarpot, aammalu nunarsuup pisariaqartippaa piujuaannartitsineq naliginnaalernissaa aammalu inooriaatsitsinnut naleqqussarneqarsimasooq piginissaa. Piujuaannartitsineq aamma Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortuni takussaaleralluttuinnarpoq – aammalu tamanna pissangalluta malinnaaffigaarput inatsisit nutaat EU-mi aaliangerneqarpata aammalu nunarsuarmut sunniutissaai eqqarsaatigalugit. Taakkuali qanoq Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunut sunniuteqarpat? Qanoq aammalu qanoq atsigisumik taakkua isiginiassavagut? Taamaasiussagutta? "Isumaqarpunga Kalaallit Nunaat FN-ip nunarsuarmioqati-

giinnut anguniagassiissutaannut siuarsimalluartoq, kisiannili ESG eqqarsaatigalugu unamminartumik inissisimalluta, tassaami suliffeqarfiit mikisut arlaqarmata, aammalu taamaattumik nalunaaruteqartarnerit annerutinnissaannut ajornakusoorluni" oqarpoq Thomas Hjort, Pisortaaneq Arctic Import-imi, "suliffeqarfinnut minnerusunut aammalu annerusunut malinnaaniarneq ajornakusoorpoq – tassami inatsisiliornikkut aammalu allaffissornikkut annertuallaamik piumasaqaatit ajornartorsior-titsisarmata."

Naak Naalagaaffeqatigiikkaluarluta Kalaallit Nunaat EU-mut ilaasortaangilaq aammalu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit toqqaannartumik ESG-mut nalunaarsuuteqarnissamut toqqaannaq ilaanani, taakkualu EU-mi aaliangersakkatigut

FILIPGJELDA - VISITGREENLAND

aammalu inassuteqaatitigut pisarlutik. Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit periarfissaqanngillat piujuaannartitsinerup isiginiarsinnaanissaannut, taakkua allaffissornikkut nalunaarsuutit avaqqunniarlugit?

”Suliffeqarfiit EU-mit pisut aammalu ingerlatseqatigiiffissuit angisuut, toqqaannartumik EU-mut niiveqateqartut pinngitsoorarik EU-mi piumasaqaataasunik ESG-mik nalunaarsuinissamik piumasaqaatit eqqarsaatigalugit malinnittussaapput, suli niivernikkut EU-mi ingerlatserusukkunik. Taakkualu ingerlatseqatigiiffiit angisuut taamaattumik piumasaqaateqartarput niiverfigisaminnut, taamaasillutik EU-mi piumasaqaatinut malinnissinnaaqullugit EU-mi piumasaqaatinut tunngatillugu. Taamaattumillu tuniniaasut allaniit piumasaqaatit taakkua – kinguaattooruteqartitsinermik nassataqartarlutik, kisiannili takkutissapput,” Thomas Hjort itisiliivoq.

Arctic Import-imi tamanna iliuuseqarfigisimavaat, tassami avataaniit siunnersortinik atorfinitsitsimapput suliap ingerlanneqarnerannut ikiorsiutaasussanik aallartinnissaannut, aammalu taamaattumik suliffeqarfiup siullermeertumik naatsorsuutitigut 2025-mi takutissinnaanissaannik ilimagalugu. Eqqarsaataavoq, Arctic Import siumut isigisumik allanngoriartonerit iluminni ingerlakkumaaraat. ”Taamaasiorsinnaavugut, suliffeqarfipput ima angissuseqarmat sulisutigut tamanna nammassinnaallugu, kisianni suliffeqarfinnut minnerusunut assut tamanna ajornarsinnaanissaa takorloorpara, taakkunungami allaffissornikkut oqimaarsarnermik nassataqartussaammata” nangippaa Thomas Hjort-ip.

Amerlanerit taamaallaat E aamma S eqqartorusuppaat,

kisiannili avatangiisitigut aammalu atugarissaarnikkut piujuaannartitsineq qaqutiguinnaq isiginiarneqartarlutik. Soorlulusoq imatut nipeqartoq, piujuaannartitsinermik qulequtaq annerusumik suliffeqarfinnut sinneqartoormik nassataqartanngittoq, imaannerullunilu allaffissornikkut piumasaqaatit niaqorlutitsiinnaratik kisiannili suli annerusumik suliassaqarnerutitsisut. Taamaattorli pingaaruteqarpoq ineriartorerit malinnaaffigissallugit aammalu piumasaqaatit malinneqarinnissaannut nammineq nunarsuarmioqatigiit piumasaqaataat iliuuseqarfigalugit, toqarneqanngitsoortitsinnissamiit malitsitsiniaanermik aallussisimannikkaanni kingusinnerusukkut, taamak isumaqarpoq Thomas Hjort:

”Piujuaannartitsinissamik nalunaaruteqartarnissaq suliiaalaarlualuni, taava taanna unammillernersinnaanermut iluaqutaasuusinnaavoq, imatut oqarsinnaaneq, ESG piareeqqasoq. Taava aamma isumaqaqqissaarpunga, ungasinnerusoq isigalugu ”licence to operate” (ingerlatsisinnaanermut akuersissuteqarneq), tassalu ingerlatseqatigiiffik ingerlaqqisinnaanani ESG-mik atuutilersitsisimannikkaanni.”

Piujuaannartitsinermik siunnerfiit kalaallit nunaanni suliffeqarfinni alliatorpoq, mikisunut aammalu anginerusunut, tassalu ukua isiginiassallugit, avatangiisinut, atugarissaanermut aammalu aningaasaqarnikkut piujuaannartitsinissamik ingerlatsineq, kisiannili una amigaataalluni, suliffeqarfiit oqalliffiusinnaasumik amigaateqarlutik, tassani misilittakkaminnik imminnut avitseqatigiissinnaallutik. Neriunarpoq tamanna oqallittarfik pilersinneqarumaartoq, kisiannili maannamuugal-laq Thomas Hjort ESG-mik atuulernissamik suliniuteqartunut inassuteqaateqarusuppoq imaattumik:

”Sammisamut alapernaagitsi. Pikkorissaritsi, ilinniarsiuk aammalu oqallittunut malinnaallusi. Oqimaassinnaagaluarpooq, naatsorsuutigisamiit. Tigussaasunngortillugu – suliaraq taanna annertuvoq, kisiannili aallartereersimagaanni taava ilisima-toorsuusariaqanngilaq.” ■

Paasissutissat piviusut

ESG naalisagaavoq 'Environment' (avatangiisit), 'Social' (atugartuussuseq) og 'Governance', (aqutsineq) taakkualu atorineqartarput takussaasunngortinniarlugu, suliffeqarfiup qanoq taakkua atorlugit ingerlannersoq, avatangiisit-, atugartuussutsikkut- aammalu aningaasarsiornikkut piujuaannartitsineq pillugu. CSRD tassaavoq EU-mit peqqussut akuerineqarsimasoq, taassumallu piumasaqaatigaa piujuaannartitsineq pillugu nalunaarusiortarnissamik, tassalu assigiinngitsorpassuit nalilersuutit/atugassiat aaliangersimasut atorlugit, ESRS-mik taaneqartartutigit. EUDR peqqussutaavoq orpippassuarnik agguinisamat tunngatillugu, aaliangerneqareersimasoq, kisiannili suli atuutilersinneqanngitsoq. Peqqussutip qulakkeerniarpaa orpippassuarnik nungusaataanngitsumik inissisimaffiit tunisassiornermik ingerlataqartut, ilaatigut soorlu kakao-inik imalinnik tunisassiorlut. Peqqussut taanna 2025-ip aallartisimalernerani atuutilersinneqassaaq.

EU-reglers indvirkning på Grønland

Grønland er ikke medlem af EU og er derfor ikke omfattet af forordninger, direktiver m.v. der bliver vedtaget i EU. Hvorfor så overhovedet bekymre sig om EU-ret, når man er grønlandsk erhvervsdrivende?

AF EVA JØRGENSEN

CSRD, ESRS, EUDR – det er efterhånden svært at finde en virksomhed, der ikke slår sig op på at være fokuseret på bæredygtighed. Intentionerne er gode, og verden har brug for, at bæredygtighed bliver et naturligt og integreret parameter i vores livsførelse. Bæredygtighed vinder også mere og mere frem i det grønlandske erhvervsliv – om end vi med nervøsitet ser det ene regelsæt efter det andet blive udrullet i EU og store dele af verden. Men hvilken betydning har disse regler for det grønlandske erhvervsliv? Hvordan og i hvilket omfang, må vi forholde os til dem? Hvis overhovedet?

”Det er min opfattelse, at Grønland er langt fremme hvad angår efterlevelse af FN’s verdensmål, men lige hvad angår ESG er det en udfordring, at der er mange små virksomheder i Grønland, og de har sværere ved at få taget hul på rapporteringerne,” udtaler Thomas Hjort, Direktør i Arctic Import, ”det er svært for små og mellemstore virksomheder at følge med – det er en jungle af bureaukratiske og administrativt tunge krav.”

På trods af Rigsfællesskabet er Grønland ikke en del af EU og virksomheder i Grønland er derfor ikke direkte underlagt de krav til ESG-rapportering, der bliver vedtaget i EU gennem forordninger og direktiver. Er det ikke muligt som grønlandsk virksomhed at have fokus på bæredygtighed uden alle de administrative rapporteringer?

”De EU-baserede selskaber og de store selskaber, der sælger

direkte ind i EU er nødt til at leve op til EU’s ESG-rapporteringskrav for at forsætte som leverandør for kunderne i EU. Disse store selskaber stiller derfor krav til deres leverandører for at kunne overholde EU-standarderne. Kravene ender derfor hos underleverandørerne – muligvis lidt forsinket, men de kommer,” uddyber Thomas Hjort.

Hos Arctic Import har de taget konsekvensen og hyret eksterne konsulenter til at hjælpe med at løbe processen i gang, og derfor forventer virksomheden at have deres første ESG-regnskab klar i 2025. Det er tanken, at Arctic Import fremadrettet vil køre processerne internt: ”Det kan vi gøre, fordi vi er en størrelse hvor vi har ressourcerne til det, men jeg kan godt være bekymret for alle de små virksomheder, der ikke har samme ressourcer, for dér er det en tung byrde at løfte,” tilføjer Thomas Hjort.

Mens de fleste gerne vil tale om E’et og S’et; den miljømæssige og sociale bæredygtighed, er den økonomiske bæredygtighed sjældent i fokus. Det kan da også lyde som om, at bæredygtighedsagendaen ikke umiddelbart er noget, der genererer overskud i de enkelte virksomheder, men snarere er bureaukratiske krav der skaber hovedbrud og øget arbejdspress. Det er imidlertid vigtigt, at man følger tendenserne og gør sit for at leve op til de krav, verdensmarkederne stiller, hvis ikke man vil risikere at blive fravalgt pga. manglende efterlevelse senere hen, mener Thomas Hjort:

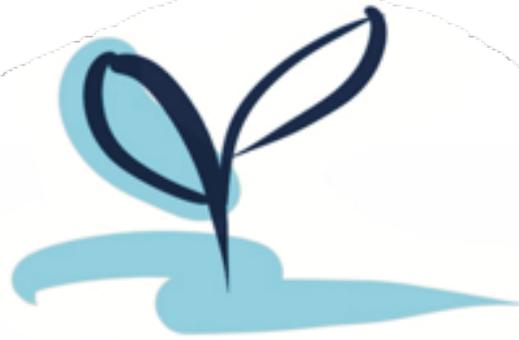
”Selvom det kræver lidt energi at komme i gang med bæredygtighedsrapporteringerne, ser vi det som en konkurrencemæssig fordel, at man kan sige, at ens ESG er på plads. Og så tror jeg helt sikkert, at det på den længere bane vil blive et ’license to operate’, altså hvor virksomheden ikke kan køre videre, hvis ikke ESG er implementeret.”

Bæredygtighed vokser også i det grønlandske erhvervsliv og der er en vilje, både ved de små og store virksomheder, til at øge fokus både på den miljømæssige, sociale og økonomiske bæredygtighed, men en del virksomheder savner et forum, hvor erhvervslivet kan udveksle erfaringer med hinanden. Man kan håbe, at dette forum bliver skabt, men indtil da har Thomas Hjort en sidste anbefaling til de virksomheder, der stadig tager tilløb til ESG-rapporteringerne:

”Vis nysgerrighed til emnet. Tag på kursus, studér og følg med i debatterne. Det virker mere langhåret, end det i virkeligheden er. Få det gjort jordnært – det er en stor opgave, men når man først er kommet i gang, så er det ikke raketvidenskab.” ■

FAKTA

ESG er forkortelse for ’Environment’, ’Social’ og ’Governance’, som bliver brugt for at synliggøre, hvordan virksomheder forholder sig til og arbejder med miljømæssig-, social- og økonomisk bæredygtighed. CSRD er et direktiv vedtaget i EU, der stiller krav til rapportering af bæredygtighed ud fra en række fastlagte parametre/standarder, kaldet ESRS. EUDR er en forordning om skovrydning, der er vedtaget men endnu ikke trådt i kraft. Forordningen skal sikre skovrydningsfri produktion af bl.a. kakaoholdige produkter. Forordningen forventes af træde i kraft ultimo 2025.

Miljø

BÆREDYGTIGHED

Social

Økonomi

FACT

ESG is short for 'Environment,' 'Social,' and 'Governance,' highlighting how companies relate to and work with environmental, social, and economic sustainability.

CSRD is a directive adopted in the EU that sets requirements for sustainability reporting based on several defined parameters/standards, called ESRS.

EUDR is a regulation on deforestation that has been adopted but has yet to enter into force. The regulation will ensure deforestation-free production of, among other things, cocoa-containing products. The regulation is expected to enter into force at the end of 2025.

Impact of EU regulations on Greenland

Greenland is not a member of the EU and, therefore, is not covered by regulations, directives, etc., adopted by the EU. So why worry about EU law when you are a Greenlandic business owner?

BY EVA JØRGENSEN

CSRD, ESRS, EUDR – finding a company that doesn't claim to be focused on sustainability is getting hard. The intentions are good, and the world needs sustainability to become a natural and integrated parameter in our way of life. Sustainability is also gaining ground in the Greenlandic business community – even though we nervously watch one set of rules after another being rolled out in the EU and much of the world. But what impact do these regulations have on the Greenlandic business community? How do we deal with them – and to what extent? If at all?

"In my opinion, Greenland is far ahead in terms of compliance with the UN Sustainable Development Goals, but when it comes to ESG, the challenge is that there are many small companies in Greenland, and for them, it's harder to get started with reporting," says Thomas Hjort, Director of Arctic Import. "It is difficult for small and medium-sized companies to keep up – it is a jungle of bureaucratic and administrative

requirements."

Despite being part of the Danish Realm, Greenland is not part of the EU. Therefore, Greenland companies are not directly subject to the ESG reporting requirements that are adopted in the EU through regulations and directives. Is it possible for a Greenlandic company to focus on sustainability without all the administrative reporting?

"The EU-based companies and the large companies that sell directly into the EU have to comply with EU's ESG reporting requirements to continue as a supplier to customers in the EU. Therefore, these large companies place demands on their suppliers to comply with EU standards. Ultimately, the requirements end up with the subcontractors – perhaps a little later, but they will come," explains Thomas Hjort.

Arctic Import has taken the consequence and hired external consultants to help start the process, which is why the company expects to have its first ESG accounts ready in

2025. The idea is that Arctic Import will run the processes internally in the future: “We can do that because we have a size where we have the resources to do it, but I worry about all the small companies that don’t have the same resources. It’s a heavy burden to lift,” Thomas Hjort adds.

While most people like to talk about the E and the S, as well as environmental and social sustainability, economic sustainability is rarely the focus. It may sound as if the sustainability agenda is not something that generates profits for individual companies but is instead a bureaucratic requirement that creates headaches and increased work pressure. However, it is important to follow the trends and meet the demands of the world’s markets if you don’t want to risk being rejected for non-compliance later on, says Thomas Hjort:

“Even though it takes some energy to get started with sustainability reporting, we see it as a competitive advanta-

ge to say that your ESG is in place. I definitely think that in the long run, it will become a ‘license to operate,’ meaning that the company cannot continue to operate if ESG is not implemented.”

Sustainability is also growing in the Greenlandic business community, and there is a willingness among both small and large companies to increase focus on environmental, social, and economic sustainability. Still, some companies lack a forum where the business community can exchange experiences with each other. Hopefully, this forum will be created, but until then, Thomas Hjort has one last recommendation for companies that are still in the early stages of ESG reporting:

“Be curious about the topic. Take a course, study the topic, and follow the debates. It can seem more long-winded than it really is. Make sure to get it down to earth. It’s a big task, but it’s not rocket science once you get started.” ■

Periusissiat nutaat isumalluartitsisut. Inuussutissarsiortulli ingerlaasissamut peqataarusupput saarlernut ilaallutik

Kalaallit Nunaat ukiuni aggersuni periusissimik siunnerfiinut, nunanut allanut-, sillimaniarnermut- aammalu illersornissamut politikikkut annertuumik anguniagaqarput. Aningaasarsiornikkulli ineriartornissamut tunngatillugu, taava niuernikkut politikkip, Kalaallit Nunaata siunnerfia sumut ingerlanissaa arlallit isumaqarfigaat

ALLATTOQ RASMUS BARUD THOMSEN

Periusissiap saqqummiunneqarneratigut "Kalaallit Nunaat Nunarsuarmi – Uagut pineqartilluta peqataatinnata" taava Kalaallit Nunaat ingammik isittumi suleqatigiinnermi inissami- neeqqissaarluni peqataanialerpoq.

Taamak isumaqarpoq Christian Keldsen, Sulisitsisuni pisor- taaneq, periusissiarlu "annertuumik anguniagalittut" taallugu. Kisiannili sulisitsisut kattuffiata pakatsissutigaaq manna,

tassalu inuussutissarsiortut annerusumik peqataatinneqan- nginnerat nunarsuarmioqatitsinnik suleqatigiinnissamut.

"Periusissiami Isittumi kultur-ikkut ataatsimoorfeqarnissamik isiginiarneqarnissaa akuereqqissaarpara. Kisiannili inuussutis- sarsiortutut namminersortutut isigerusuppara annerusumik niiversinnaaneq, uani suut ujartorneqartut aammalu piumane- qartut suuneri takussavagut, oqarpoq itisiliillunilu:

–ASTRID MARIA SPRING ÖBERG
NAAJA H. NATHANIELSEN

“Niivernermik politikkip, nunamut allamut politikki aqussavaa, killormuunngitsoq.”

Periusissiami ilaatigut atuarneqarsinnaavoq, isittumi piffiit annerusumik suleqatigineqarnissaat kissaatigineqartoq kiisalu Amerika avannarleq ilanngullugu. Aporfusinnaasorli Christian Keldsen-ip oqarneratut unaasinnaalluni, piffinni taakkunani ujtartuisoqarneranik takussaasoqanngimmat.

Uani aaliangisuusoq tassaavoq, Kalaallit Nunaata niiveqatigisat pioreersut annertusarlugit nukittorsarnissaat, taakkuami ujtartuisuupput. Assiliarlu periusissiami siunnerfiliussa q tamakkiisumik ilisarisinnaanagu.

“Periusissiaq inuussutissarsiortunit ingerlanneqartariaqarpoq, taamaasiornikkut pisariaqartitaannik tapersiinerussamat maannakkutullu imaalluni, niiveqatigiinnissamik isumaqatigiissusiorniartoqarpoq naalagaaffinnik aammalu piffiit uani annermik pisariaqartitsinermit malugeqqunermut isikkoqarnerunissaa aarleqqutigamiuk,” oqarpoq.

Aallartitaqarfitsigut attaveqaatit pingaarutillit

Tamanna Michael Binzer-ip, Siulersuisuni siulittaasup Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pingajuattut annersaasa, Polar Seafood isumaqatigiala.

Taassumallu Amerikami avannarlermi niivernikkut periarfissat annertuujunnginneri isigaa, taamaattumillu immikkut aallartitaqarfikkut periarfissat Beijing-imi periarfissaareersut

isiginiqqullugit, tassami 2021-miilli akuersissutit pingaarutillit anguneqareersimmammata aammalu akitsuutitigut periarfissat Kina-mi niuffaffimmut kalaallit nioqqutissaat aqqtissiuunneqareersimmammata.

“Taanna suliaq torrallataavoq, tassami avammut niivernerput aammalu isertitatsinnik annertusisimmammata. Taamatullu suliniarsimaneq suli annertusarneqarnissaa soorlu ass. Tuluit Nunaannut kissaatigaara, tassanimi suli aalisakkanut tunngatillugu isumaqatigiissuteqartoqarsimannngimmat” oqarpoq aammalu itisilerlugu, aalisarnerup Kalaallit Nunaata avammut niivernermit isertittagaasa 90 %-rimmassuk.

Michael Binzer-ip oqaatigaa, taamaammattamanna Kalaallit Nunaata avammut niiverneranut pingaaruteqartoq, Nunaanut allanut allattoqarfiup annerusumik inuussutissarsiortut annerusumik suleqatigissagaat, tassani aallartitaqarfitsigut suliniutit pineqarpata.

“Aalisarnermi pisariaqartitagut arlaqarput, aaqpinneqarsinnaasut aammalu aaqpinneqartariaqartut, taamaasilluta suli annerusumik avammut niiversinnaaqqulluta. Taamaattumillu uaguusariaqaraluarpoq inuussutissarsiortut, sumut niiveqateqarsinnaanermik toqqaaqataasut, tassani avammut niiversinnaanermik annertusaanissamut tunngatillugu,” oqarpoq.

Suleqatigiinnerunissamut ammasut

Naaja H. Nathanielsen, naalakkersuisuusoq, ilaatigut aatsitasanut aammalu niivernermit, New York-miittoq, AURORA-mit tamanna pillugu inuussutissarsiortunit saqqummiivigineqaromat.

Amerika-mi illoqarfissuit ilaanni ilaatigut ataatsimeeqatigisavaai aningaasaleerusullutik soqutiginnittut arlariit, aammalu maluginiarpa Kalaallit Nunaat niiveqatissatut annertuumik soqutigineqartoq.

Tassungalu tunngatillugu ilalerlugu inuussutissarsiortut niivernikkut politikki pillugu peqataatinneqarnissaat pingaaruteqartoq, kisianni ersarissarlugu, tamanna assigiinngitsutigut ingerlareertoq.

Suleqatigiinnerulli annertusaqqissinnaanera tunuarsimaarfingngilluinnarlugu.

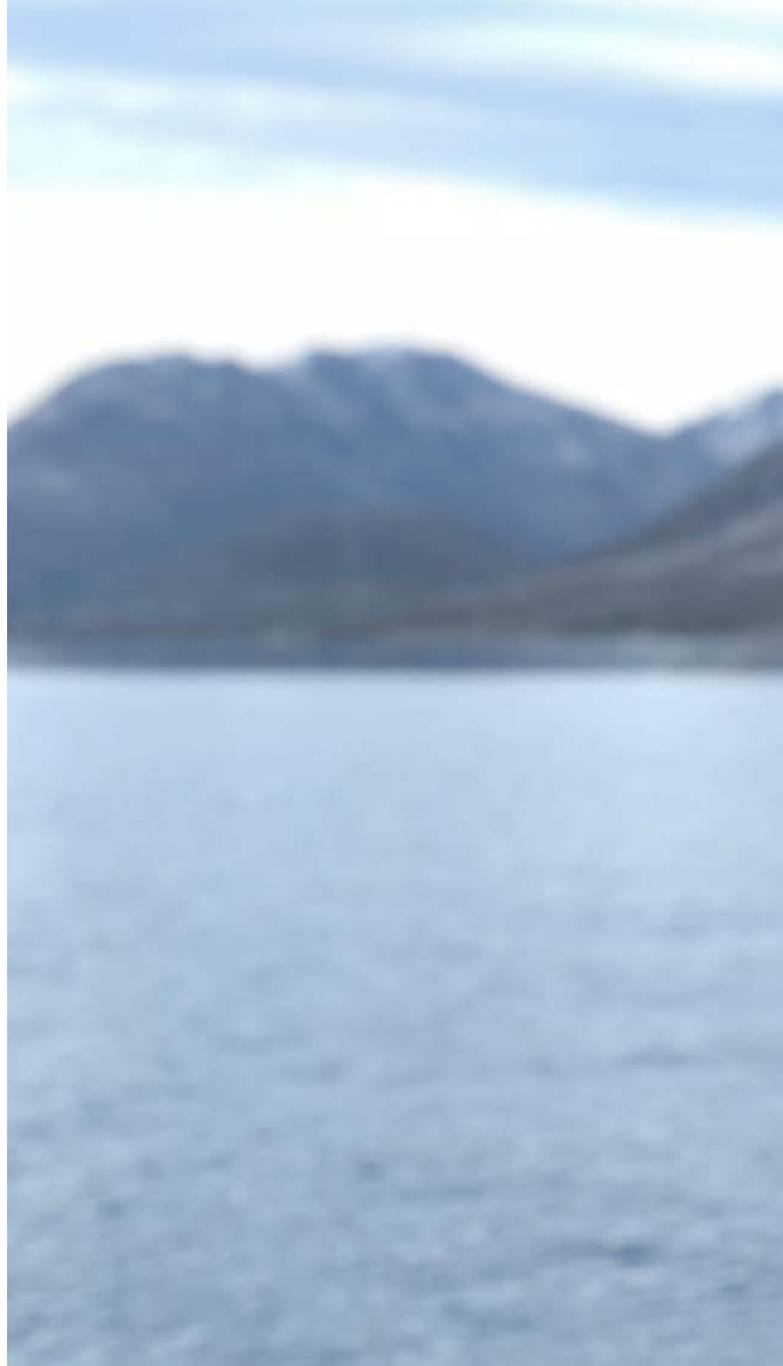
“Matu ammasoq” inuussutissarsiortunut qaaqqustilluni oqaatigaa, nangillunilu:

“Periusissiap nutaap tamannaqqissaq isiginiarpaat, periarfissat suli atorneqanngitsut, aammalu matumani Amerika avannarleq pingaarpoq. Annerusumik aatsitassarsiortunerp aammalu takornariaqarnerup iluanni, tulliattut imeq aammalu siku. Aammalu tamanna uagutsinnut paasinarpoq tamanna isiginiarnissaa, suut misissorneqassanersut, pigeriikkatta avataatigut” oqarpoq aalisarnermit tunngatillugu innersuussilluni.

Naalakkersuisut peqatigigalugit sulissutigaa aallartitaqarfimmik Canada-mi ammaanissamik, soorlu tamanna Washington-imi plusoq, isumaqarlunilu taamaasiornikkut niiveqatigiinnerusinnaanermik pilersitissasoq tassani.

Aammalu aalisarnermik suliallit Tuluit Nunaannut tunngatillugu assingusumik aaqqiisoqarnissaanik kissaateqartoqarneratuut, tamannali maannaagallartoq utaqqimaartariaqarpoq.

“Tuluit Nunaat Naalakkersuisunit tulleriarnermi pingarnerutinneqanngilaq maannaagallaq, kisiannili tamanna mattunneqanngilaq. Suliniutigaarpummi akitsuutitigut qamarsuit uppisinnissaat piffinni tamani, naapikkaangatsigit,” naggasiilluni oqarpoq. ■

Ny strategi viser gode takter. Men erhvervslivet vil gerne føre taktstokken

Grønlands nye strategi for de kommende års udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik har stærke ambitioner. Men af hensyn til den økonomiske udvikling, bør det være handelspolitikken, der leder Grønlands retning, mener flere parter

AF RASMUS BARUD THOMSEN

Med lanceringen af strategien "Grønland i Verden – Intet om os, uden os" er Grønland godt på vej til at udfylde sin berettede rolle i særligt det arktiske samarbejde.

Det mener Christian Keldsen, direktør hos Grønlands Erhverv, der kalder strategien "fuld af stærke ambitioner."

Men hos erhvervsorganisationen er der ikke udelt begejstring, da man gerne ser erhvervslivet få en større rolle i det fremtidige samarbejde med omverdenen.

"Jeg anerkender strategiens fokus på at styrke det kulturelle fællesskab i Arktis. Men som erhvervsmand har jeg fokus på muligheder for øget handel, og her må vi se på udbud og efterspørgsel," siger han og uddyber:

"Det bør være handelspolitikken, der leder udenrigspolitikken, ikke omvendt."

I strategien kan man bl.a. læse et ønske om øget samarbejde med særligt andre arktiske områder samt Nordamerika. En barriere kan dog ifølge Christian Keldsen være, at det ikke er der, erhvervslivet oplever den største efterspørgsel.

Her er det i stedet afgørende, at Grønland dyrker og udvider samarbejdet med de markeder, hvor der er en reel

efterspørgsel. Og det billede genkender han ikke entydigt i den nye strategi.

"Strategien skal være drevet af erhvervslivet, så den understøtter deres behov, og ikke som nu, hvor man forsøger at lave handelsaftaler med nationer og regioner, hvor det risikerer at blive mere signal end behov," siger han.

Vigtige diplomatiske forbindelser

Den betragtning er Michael Binzer, bestyrelsesformand hos Grønlands 3. største virksomhed, Polar Seafood, enig i.

Mens han ikke ser noget stort forretningsmæssigt potentiale i Nordamerika, så fremhæver han særligt den diplomatiske repræsentation i Beijing, der siden 2021 har sikret vigtige godkendelser og toldfri adgang til det kinesiske marked for en række grønlandske produkter.

"Det er et fantastisk stykke arbejde, der har øget vores eksport og indtjening. Den indsats ser jeg gerne udvidet til bl.a. Storbritannien, hvor der stadig mangler at blive indgået en aftale for fiskeriet," siger han og uddyber, at netop fiskeriet står for godt 90 procent af Grønlands eksport.

Ifølge Michael Binzer er det derfor afgørende for Grønlands eksportmuligheder, at Udenrigstjenesten samarbejder langt mere med erhvervslivet, når det kommer til at prioritere de diplomatiske indsatser.

"I fiskeriet har vi en række behov, der kan og skal løses, så vi kan eksportere endnu mere. Derfor burde det være os i erhvervet, der er med til at udvælge, hvor der er behov for eksportfremstød," siger han.

Åben for mere samarbejde

Naaja H. Nathanielsen, minister for bl.a. råstoffer og erhverv, er i New York, da AURORA forelægger hende holdningen fra erhvervslivet.

I den amerikanske storby skal hun blandt andet have møder med flere potentielle investorer, og generelt oplever hun stor interesse for Grønland som handelspartner.

I den forbindelse anerkender hun vigtigheden af inddragelse af erhvervslivet i den førte handelspolitik, men understreger, at det allerede foregår på forskellige planer.

At samarbejdet dog godt kan udvides, er hun bestemt

ikke afvisende overfor.

"En åben dør," kalder hun selv invitationen til erhvervslivet, inden hun fortsætter:

"Men den nye strategi har netop fokus på de områder, hvor der er et uudnyttet potentiale, og her er Nordamerika vigtig. Primært indenfor råstofområdet og turismen, sekundært vand og is. Og det giver mening for os at fokusere på det, der skal udforskes, fremfor det, der er etableret," siger hun med henvisning til fiskeriet.

Sammen med resten af regeringen arbejder hun på at få åbnet et repræsentantskab i Canada, som man har det i Washington, som hun mener vil kunne øge handelsmulighederne der.

Og mens der fra fiskeriet er et ønske om en lignende løsning for Storbritannien, må det vente for nu.

"Storbritannien er ikke blevet prioriteret af Naalakkersuisut denne gang, men det er bestemt ikke udelukket. Og vi arbejder på at fjerne toldmure alle steder, hvor vi møder dem," slutter hun. ■

New Strategy Shows Promise. But the Business Community Wants to Lead the Way

Greenland's new strategy for foreign, security, and defense policy for the coming years is ambitious. However, for the sake of economic development, trade policy should lead Greenland's direction, according to several parties

BY RASMUS BARUD THOMSEN

With the launch of the strategy "Greenland in the World – Nothing About Us Without Us," Greenland is well on its way to fulfilling its rightful role in Arctic cooperation.

This is according to Christian Keldsen, Director of Greenland Business Association, who calls the strategy "full of strong ambitions."

However, not everything is entirely met with enthusiasm by

the business association, as they would like to see the business community play a greater role in future cooperation with the outside world.

"I recognize the strategy's focus on strengthening the cultural community in the Arctic. But as a businessman, I focus on opportunities for increased trade, and here we need to look at supply and demand," he says and elaborates:

POLAR SEAFOOD

“Trade policy should lead foreign policy, not vice versa.”

The strategy includes a desire for increased cooperation, especially with other Arctic regions and North America. However, according to Christian Keldsen, one barrier may be that this is not where the business community experiences the greatest demand.

Instead, it is crucial that Greenland cultivates and expands

cooperation with the markets where there is a real demand. And he does not recognize this picture in the new strategy.

“The strategy must be driven by the business community so that it supports their needs, and not as now, where you try to make trade agreements with nations and regions where it risks becoming more of a signal than an actual need,” he says.

Important Diplomatic Relations

Michael Binzer, Chairman of the Board at Greenland’s third largest company, Polar Seafood, agrees.

While he doesn’t see much business potential in North America, he highlights the diplomatic representation in Beijing, which since 2021 has secured important approvals and duty-free access to the Chinese market for several Greenlandic products.

“This work has been done very well and has increased our exports and earnings. I would like to see this effort expanded to, for example, the UK, where an agreement for fisheries has yet to be signed,” he says, adding that fisheries account for over 90 percent of Greenland’s exports.

Therefore, it is crucial for Greenland’s export opportunities, according to Michael Binzer, for the Foreign Service to collaborate much more with the business community when prioritizing diplomatic efforts.

“In the fishing industry, we have a number of needs that can and must be solved to export even more. It should be us in the industry who help select where there is a need for export promotion campaigns,” he says.

Open to More Collaboration

Naaja H. Nathanielsen, Minister for Minerals and Industry, is in New York when AURORA presents her with the views of the industry.

In the American city, she will be meeting with several potential investors, and in general, she is experiencing great interest in Greenland as a trading partner.

In this context, she recognizes the importance of involving the business community in trade policy, but emphasizes that this is already happening at various levels.

However, she is certainly not dismissive of the fact that cooperation can be expanded.

“An open door,” she calls this invitation to the business community before continuing:

“The new strategy focuses on areas with untapped potential, and North America is important here, primarily in minerals and tourism, and secondarily in water and ice. And it makes sense for us to focus on what needs to be explored rather than what is established,” she says, referring to fisheries.

Along with the rest of the government, she is working to open a representative office in Canada, similar to the one in Washington, which she believes would increase trade opportunities there.

While the fishing industry desires a similar solution for the UK, that will have to wait for now.

“The UK has not been prioritized by Naalakkersuisut this time, but it is certainly not excluded. And we are working to remove tariff walls wherever we encounter them,” she concludes. ■

Aqqaluk Abelsen, Narsaq Auto Serice

Aqqaluk Abelsen, Narsaq Auto Service-mik piginneqataasoq:

"Suliffeqarfik 1970-kkunnili ingerlanikuuvoq 2020-mili kinguaariinniit paarlaaffiuvoq tassanilu piginneqataalerpunga. Namminiussuseqarlunga unammillernartunut soqutiginnittuugama sioqqulluguli suliffiutitaarnissannut piareersartuaannarnikuuvunga. Taamanili ingerlarsulerpugut. Narsami immikkut hallemik angallatileriffusinnaasumik sanavugut, massakkullu Qaqortumi immikkoortortaqaalernikuulluta, ineriartorpugut suli."

"GE iluani branche udvalgerpassuaqarami soorlu VVS, turist branche allallu. Arlaanik pinartoqassagaangat allattoqarfimmut saaffiginnilluni siunnersuisinnaasarneri malittarisassat allallu iluanni aamma nukittuffiannut ilaammata, tassani namminersortut ilutsinni nukittunerusumik arlaatigut pisoqartillugu ilaasortaanissarput pingaartipparput"

"GE ukiumut ilaani arlaleriarlugu inatsisinut tunngasunik apeqquteqarfigisinnaasarpurput, ukiumut annikinnerusumik annertunerusumilluunniit. Kisianni ukiut tamaasa siunnersortinnissamik arlaatigut inatsisunik pisariaqartitsiffitsinni apeqquteqaaqattaartarpugut akissutissanillu tunisittarluta iluaqutissatsinnik. GE siulersuisut kujataani peqataaffigilerlugit pissarsiaqarnarpoq, kujataani maannakkut GE Narsaq / Qaqortorlu immikkoortortaqarfii kattunnerisigut nutaanik siulersuisutaaqqammerpugut sulissutissarpullu tulliuuttoq tassaavoq ilaasortagut qanimut suleqatiginiarnissai, suleqatigilernissaannullu isumalluarpugut"

Aqqaluk Abelsen, ejer af Narsaq Auto Service:

"Virksomheden blev etableret i 1970'erne og ved generationsskiftet i 2020 kom jeg ind i ejerkredsen. Jeg har altid kunne lide udfordringer og har længe drømt om at etablere mig en virksomhed. Vi har siden da kun kørt fremad. I Narsaq byggede vi en hal, som udelukkende skulle bruges til både og i dag har vi en filial i Qaqortoq – ja, vi udvikler os endnu."

"GE har mange brancheudvalg, man kan drage nytte af, og man kan altid rette henvendelse til sekretariatet og få kompetent juridisk vejledning. Det er en styrke i sig selv og denne styrke og kompetence giver os selvstændige mere robusthed."

Efter GE har slået lokalforeningerne i Qaqortoq og Narsaq sammen har vi opnået meget. Vi har fået en ny bestyrelse målsætningen er tættere samarbejde mellem medlemmerne – vi er meget fortrøstningsfulde."

Aqqaluk Abelsen, owner of Narsaq Auto Service:

"The company was established in the 1970s, and at the generational change in 2020, I joined the ownership group. I've always liked challenges and dreamed of starting my own business. Since then, we have only moved forward. In Narsaq, we built a hall exclusively for boats, and today, we have a branch in Qaqortoq. Yes, we're still developing."

"GBA has many industry committees, such as plumbing, tourism, and many more. If there are urgent cases, you can always contact the secretariat and get competent guidance on any legislation. This is a strength in itself, and the strength and competence of GBA give us self-employed more robustness as a direct result of our membership."

After the local committees of GBA merged in Qaqortoq and Narsaq, we have achieved a lot. We have a new board – and the next goal is closer cooperation with our members. We are very confident."

Nutaarsiassat suminngaanniit pissarsiarineritit pingaaruteqarpoq

Tusagassiortut isornartorsiullutik apeqquteqaraangata politikerit amerlasuut tunuarterlutik avaqqutaarisinnasarpud. Paarlattuanik namminneq aammalu Namminersorlutik Oqartussat qupperneri atuinnartarpaat

ALLATTOQ ERIK HOLMSGAARD

Kalaallit Nunaanni tusagassiortoqarneq ima nukilaatsigileqqavooq, tusagassiorfiit pissaanermut tigumminnittunut isornartorsiuisinnaanerit killeqalersimalluni. Tamanna Sermitsiami tusagassiorfimmi pisortaaneq aammalu aqqissuisoqarfimmi aqutsisoq Masaana Egedep oqaatigaa.

Kalaallit Nunaanni tamat oqartussaanerani tusagassiortoqarnerup atuinnera inissisimaneralu pillugit sukumiisumik oqallittoqarnissaa pisariaqartinneqartoq isumaqarpoq.

– Nunani amerlasuuni killilersugaanngitsumik tusagassiortoqarneq killilimmik atugassarititaqarpoq. Kalaallit Nunaanni pitsaanerumik inissisimavugut, kisiannili tusagassiortut sinaakutai pillugit politikerit isummernissaat pisariaqartinneqarpoq, Masaana Egede oqarpoq.

– Kalaallit Nunaanni tusagassiorfiit sinaakutai, pisortat aningaasaliissutai Tusagassiorfik Sermitsiaq aammalu Namminersorlutik Oqartussat KNR pillugu isumaqatigiissutaat taamatuttaarlu missingersuutaat pillugit politikerit isummertariaqarput.

Tusagassiorfik Sermitsiaq Namminersorlutik Oqartussanit ukiumut 1,8 million koruuninik tapiissuteqarfigineqartarpoq. Tapiissutit naqinneqartartunut pituttoqqatinneqarput, kisiannili naqiterinernut aammalu tusagassiorfittut nutaarsiassat naqinneqartartunut agguasaarnerit 3 million koruuninut naleqartarput – aningaasat suliffeqarfiit pisortat pigisaannut soorlu Tusass aammalu Air Greenland-mut isaatitsissutaasut.

– Aviisit naqitat qangatuulli taama atuarneqartiginngillat. Ullutsinni tusagassioriaaseq digitaliusumik ingerlanneqariartuinnavipooq, kisiannili ullutsinni tamat oqartussaaneranut killiffik eqqarsaatigalugu tusagassiorfiit nunatsinneersut qanoq sinaakkuteqassanersut pillugit politikerit isummernikuunngillat. Taamaattumik tusagassiorfeqarnikkut siammasissumik isumaqatigiissusiorneq nutaaq piusariaqarpoq, ullutsinnut tulluurtunngorlugu, Masaana Egede naqissusiivoq.

Tamat oqartussaanerani ajornartorsiut

Nutaarsiassaq nalinnaasumik pinngortarpoq sunaagaluarnersoq tamanut saqqummiunneqarnissaa kissaatigineqanngikkaangat. Sinneri takoqqusaarutaannaapput.

Tunngavik tamanna tusagassiortut amerlanerit sulinermini tunaartarisarpaat. Kisiannili tusagassiortoq nunatsinni pissaanermik tigumminnittumut isornartorsiulluni apeqqummiik

akineqarnissaminik noqqaassuteqaraangat imaassinnaasoq Brugsenimi imaluunniit Pisiffimmi naaperatarsinnaasut.

Tusagassiortunut tamanna piviusuuvooq, politikerinut, pisortanut aammalu atorfinnik pissaanermik tigumminniffusunut isornartorsiullutik tusagassiorsimasut aqquusaagassaat. Tusagassiortut attavigineqarsinnaasarpud imaluunniit kamaammiunneqarlutik.

– Inuiaqatigiit taama imminnut qanitsigisuni tamanna ajornartorsiutaavoq, isornartorsiuneq sakkortusimagaa-ngat kinguneqartinneqarsinnaasarluni. Qujanartumik pisut qaqutigooortuusarpud, kisiannili politikerit tusagassiortunik avaqqutaarinninniartarnerat misigisassaasarpooq. Politikerit paarlatsianik imminneq quppernertik imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat qupperneri atulersarpaat, tusagassiortut oqaloqatiginngikkaluarlugit oqaluttuassat naqqiissuteqarfigalugit. Taamaasillunilu nutaarsiassat eqqunngitsut "fake news" tigussaasumik atorneqalersarpooq, sunniiniutit "propaganda" atorneqarnera qanillattorfingeqalerluni, tamannalu tamat oqartussaaneranni ajornartorsiutaavoq, naggaterpiaanimit nutaarsiassatit qanoq tiguinerinut pingaaruteqartarmat, Masaana Egede oqarpoq.

Soorunami – ilanngussivoq – Kalaallit Nunaanni kiffaanngisuseqarluni oqarsinnaatitaaneq atuuppoq. Inuit tamarmik tamanna pigalugu nalunngilaat, amerlasuullu atugaraat. Ilutigisaanilli innarlerneqaaqqajaavoq teqqumullu inissinneqaaqqajaalluni. Tamanna innuttaasut tamarmik oqallinnerini maluginiarneqarsinnaavoq.

– Pisortat ingerlatsineranni qaffasissumik atorfillit imminneq suliffeqarnertillu illersorniarlugu oqaaseqannginnissartik toqqarsinnaavaat. Tamanna inuiaat oqallinnerini paasisutissat amigartut aallaavineqalersinnaappud tamat oqartussaanerannullu ajornartorsiutaalersinnaalluni, Masaana Egede oqarpoq.

AI – silassorissuusiaoq

Tusagassiorfik Sermitsiaq AI silassorissuusiaoq pineqartillugu siuttutut inissisimavoq.

Tusagassiorfiup AI-silassorissuusiaoq Nutserisoq.gl atuutilersillugu saqqummiunnikuuaa, kalaallisuumiit danskisut killormullu nutserisinnaasoq. Nutserisinnaasoq illup iluani kisimi atorneqanngilaq inuussutissarsionermullu aamma

neqeroorutaalluni. Suliffeqarfiit nutserinermut piffissaq aningaasarlu sipaaruteqarfigisinnaavaat, attaveqatigiinnik-kullu sukkanerusumik ingerlatsilersinnaallutik.

Nutserisummi algoritme ineriartornerata takutiinnarpaa pisariaqartinneqarnera, ukiummi tamaasa koruunit millioinlikkaat kalaallisuumiit danskisut nutserinermut immikkoortinneqartarput – teknologi pillugu ingerlatseqatigiiffissuit oqaatsit annikitsuinnarmik atorneqartuusut ingerlatsinerminni pingaarnersiunngilaat.

– Nutserisoq.gl tanngassimaarutigaarput, tusagassiorfitsinummi kisimi pitsaasutut inissisimangilaq; inuiaqatigiinni suliniut aamma iluaqutissaavoq. Piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu AI tusagassiornikkut neqeroorutinut suniuteqarumaarpoq, digitaliusumik aammalu naqitatigut siamartsertakkatsinnut, Masaana Egede naliliivoq.

– Siunissami AI tusagassiortut allaffissornikkut sulineranniit tigusingaatsiartussaavoq, kisiannili tusagassiortoqarnerup pisariaqassusaanik nalikinnerulersitsinaviangilaq. Nutaarsiasaq sukumiisumik itinerusumillu tusagassiorfigisinnaalernissaannut piffissamik tunisissaaq, tusagassiornerullu ileqqorissu-

mik ingerlannissaanut illersuinerulissalluni, siulittuutigaa.

Silassorissuusialq siuariartortitsinissamut, atugarissaarnerulersitsinissamut aammalu pisortat ingerlatsinerannut kiffartuussilluarnerulernissaanut ataatsimut isigalugu periarfissatsialannik nassataqarpoq. Nuna tamakkerlugu suliffeqarfinnut, ilisimatusartunut aammalu pisortallu ingerlatsinerannut sinaakkusiornermut silassorissuusialq atornissaanut periusisiorortoqarsinnaagaluarpoq isumatusaarneq pingaartitalugu.

Danmark silassorissuusialq pillugu nuna tamakkerlugu periusissialqarpoq, silassorissuusialq atorneqarnerani isumatusaartumik ineriartortinnissaa atornissaalu nunatut anguniagaralugu – Innuttaasumut, suliffeqarfinnut aammalu inuiaqatigiittut iluaqutaasussamik. Nuna tamakkerlugu periusissialq as-singusooq Kalaallit Nunaata aamma pisariaqartippaa, Masaana Egede isumaqarpoq.

– AI pineqartillugu peqqinnartumik iliuusissaqartariaqarpugut. Kalaallit Nunaanni AI qanoq atorneqarsinnaasariaqarpa? Apeqquq tamanna isummerfigisariaqarparput, taamaanngippat silassorissuusialq qaangiinnarluta ingerlarsussaaq, tusagassiorfimmi pisortaq taama oqarpoq. ■

Det betyder noget, hvorfra du får dine nyheder

Mange politikere går i flyverskjul og undgår journalisternes kritiske spørgsmål.
De bruger i stedet deres egne og selvstyrets medieplatforme

AF ERIK HOLMSGAAARD

Grønlandsk journalistik er så svækket, at pressen ikke i tilstrækkelig grad kan være kritisk over for magthaverne. Det siger adm. direktør og chefredaktør Masaana Egede, Mediehuset Sermitsiaq.

Han mener, at der er behov for en grundig debat om pressens rolle og vilkår i det grønlandske demokrati.

– I mange lande har pressefriheden meget trange vilkår. Vi står et bedre sted i Grønland, men ikke desto mindre er der behov for, at politikerne tager stilling til rammerne for medierne, siger Masaana Egede.

– Politikerne skal forholde sig til rammerne for de grønlandske medier, det offentlige tilskud til medierne i Mediehuset Sermitsiaq og selvstyrets kontrakt med og budget for KNR.

Mediehuset Sermitsiaq modtager et årligt tilskud fra Selvstyret på 1,8 millioner kroner. Tilskuddet er bundet op på printmedier, men prisen for trykning og distribution af mediehusets udgivelser løber op i tre millioner kroner – penge som er med til at skabe indtjening i offentligt ejede selskaber som Tusass og Air Greenland.

– Aviserne læses ikke i samme omfang som i gamle dage. Nutidens journalistik formidles i stigende grad digitalt, men politikerne har ikke taget stilling til, hvordan rammerne for grønlandske medier skal være i forhold til nutidens demokrati.

Derfor skal vi have et nyt medieforlig, som passer til nutiden, understreger Masaana Egede.

Et demokratisk problem

Den klassiske definition på en nyhed siger, at det er noget, som nogen ikke ønsker skal frem i lyset. Alt andet er reklame.

Med den grundholdning går de fleste journalister til arbejdet. Men hvis en grønlandsk journalist har rettet skarp kritik mod en offentlig magthaver og afkrævet ham eller hende svar på svære spørgsmål, kan det være, at de efter fyraften mødes i Brugseni eller Pisiffik.

Sådan er virkeligheden for de journalister, der skriver kritisk om politikere, direktører og andre i magtfulde positioner. Journalisterne risikerer at blive kontaktet og overfuset.

– Det skaber udfordringer i et samfund, der er så tæt som vores, for når vi er rigtig kritiske, så kan det få konsekvenser. Det sker heldigvis sjældent, men vi oplever, at politikere forsøger at undgå journalisterne. Politikerne bruger i stedet deres egne eller selvstyrets medieplatforme til at berigtige historier i frem for at tale med journalisterne. Så er det, at begrebet “fake news” kan blive meget konkret, og så er det, at vi nærmer os propaganda, og det er i realiteten et demokratisk problem, for det betyder noget, hvor du får dine nyheder fra, siger Masaana Egede.

ELIA LOCARDI - VISIT GREENLAND

Der er – selvfølgelig, tilføjer han – ytringsfrihed i Grønland. Alle ved, at de har den, og mange bruger den også. Men samtidig er den udsat og presset. Det kan for eksempel registreres i den offentlige debat.

– Mange i højt placerede offentlige positioner undlader at sige noget for at beskytte sig selv og deres karriere. Det betyder, at den offentlige debat kommer til at mangle nuancer og det uddyber det demokratiske problem, vi har, siger Masaana Egede.

AI – kunstig intelligens

Mediehuset Sermitsiaq er en grønlandsk frontløber, når det handler om AI, kunstig intelligens.

Mediehuset har lanceret AI-oversætteren Nutserisoq.gl, der kan oversætte begge veje mellem grønlandsk og dansk. Oversætteren er ikke kun til internt brug, den er samtidig et tilbud til erhvervslivet. Virksomhederne kan spare tid og penge på oversættelser, samtidig med, at de sætter hastigheden op i deres kommunikation.

Udviklingen af algoritmen til oversætteren adresserer et markant behov, for hvert år investeres mange millioner kroner til oversættelser mellem grønlandsk og dansk – og tech-giganterne prioriterer ikke små sprog.

– Vi er stolte af Nutserisoq.gl, for det er ikke kun til fordel

for mediehuset; det er også et samfundsgavnligt projekt. Og på længere sigt vil AI også få direkte indflydelse på de journalistiske produkter, vi formidler digitalt og på print, vurderer Masaana Egede.

– I fremtiden vil AI overtage en del skriveopgaver fra journalisterne, men det gør langt fra journalisterne overflødige. De får derimod frigjort tid til at arbejde mere dybtgående, finde historien og historien bag historien, lave god research og beskytte etikken i journalistikken, forudser han.

Kunstig intelligens rummer generelt store muligheder for at skabe vækst, velstand og offentlig service i verdensklasse. En national strategi kan skabe gode rammer for, at virksomheder, forskere og offentlige myndigheder kan udnytte potentialet i kunstig intelligens med ansvarlighed i højsædet.

Danmark har en national strategi for kunstig intelligens, der skal sikre, at landet går forrest med ansvarlig udvikling og anvendelse af kunstig intelligens – til gavn for den enkelte borger, virksomheder og samfundet. En lignende national plan er også nødvendig i Grønland, mener Masaana Egede.

– Vi er nødt til at forholde os konstruktivt til AI. Hvad skal AI kunne i Grønland? Det spørgsmål skal vi tackle, for ellers løber den kunstige intelligens forbi os, lyder det fra mediedirektøren. ■

Where You Get Your News Matters

Many politicians go into hiding and avoid critical questions from journalists. Instead, they use their own and the government's media platforms

BY ERIK HOLMSGAARD

Greenlandic journalism is so weakened that the press cannot be sufficiently critical of those in power. So says CEO and Editor-in-Chief Masaana Egede, Media House Sermitsiaq.

He believes there is a need for a thorough debate on the role and conditions of the press in Greenlandic democracy.

"In many countries, freedom of the press is very limited. We are in a better place in Greenland, but nevertheless, politicians need to consider the framework for the media," says Masaana Egede.

"Politicians must consider the framework for the Greenlandic media, the public subsidy for the media in Media House Sermitsiaq, and the government's contract with and budget for KNR," he continues.

Media House Sermitsiaq receives an annual subsidy of DKK 1.8 million from the Government of Greenland. The subsidy is tied to print media, but the cost of printing and distributing the media house's publications amounts to DKK 3 million – money that helps generate earnings in publicly owned companies such as Tusass and Air Greenland.

"Newspapers are not read to the same extent as in the old days. Today's journalism is increasingly distributed digitally, but politicians have not decided what the framework for Greenlandic media should be in relation to today's democracy. That's why we need a new media agreement that is up to par with our times," Masaana Egede emphasizes.

A Democratic Problem

The classic definition of news is that it's something that someone doesn't want to come to light. Everything else is advertising.

Most journalists approach their work with this basic attitude. But if a Greenlandic journalist has sharply criticized a public official and demanded answers to difficult questions, they might meet in Brugseni or Pisiffik after work.

This is the reality for journalists who write critically about politicians, CEOs, and others in positions of power. Journalists risk being approached and assaulted.

"This creates challenges in a society as close-knit as ours because when we are really critical, there can be consequences. Fortunately, this rarely happens, but we see politicians trying to avoid journalists. Instead, politicians use their own

or the government's media platforms to correct stories rather than talk to journalists. That's when the concept of fake news can become very concrete, and that's when we approach propaganda, and that's really a democratic problem because it matters where you get your news," says Masaana Egede.

"Of course," he adds, "Greenland has freedom of speech. Everyone knows they have it, and many people use it. But at the same time, it is fragile and under pressure. This can be seen in the public debate, for example."

"Many people in high public positions refrain from speaking out to protect themselves and their careers. This means that the public debate lacks nuance, and it deepens the democratic problem we have," says Masaana Egede.

AI – Artificial Intelligence

The Media House Sermitsiaq is a Greenlandic frontrunner regarding AI, artificial intelligence.

MADS PHEL - VISIT GREENLAND

The media house has launched the AI translator Nutserisoq.gl, which can translate both ways between Greenlandic and Danish. The translator is not only for internal use but is also offered to the business community. Companies can save time and money on translations while speeding up their communication.

The development of the algorithm for the translator addresses a significant need because every year, millions of kroner are invested in translations between Greenlandic and Danish – and tech giants do not prioritize small languages.

“We are proud of Nutserisoq.gl, because it’s not just for the benefit of the media house; it’s also a socially beneficial project. In the long term, AI will also directly impact the journalistic products we distribute digitally and in print,” says Masaana Egede.

“In the future, AI will take over some of the writing tasks from journalists, but it won’t make journalists redundant. In-

stead, it will free up their time to work more in-depth, find the story and the story behind the story, do good research, and protect the ethics of journalism,” he predicts.

Artificial intelligence has great potential for creating growth, prosperity, and world-class public services. A national strategy can create a good framework for companies, researchers, and public authorities to responsibly exploit the potential of artificial intelligence.

“Denmark has a national strategy for artificial intelligence to ensure that the country leads the way in the responsible development and use of artificial intelligence – for the benefit of individuals, businesses, and society. A similar national plan is also needed in Greenland,” says Masaana Egede.

“We need to take a constructive approach to AI. What should AI be able to do in Greenland? We need to address that question. Otherwise, artificial intelligence will pass us by,” says the media director. ■

Inuussutissarsior- niornikkut nukittuujuneq tassaavoq inuiaqatigiit nukittuut

Taamaattumik pingaaruteqarpoq,
politikkerit inuussutissarsiutit
ineriartornissaannik sinaakkussiinissamik
suliniutillit qinernissaat,
taamaasilluni aamma inuiaqatigiit
ineriartornissaat

ALLATTOQ POUL KRARUP

Inuussutissarsiutitigut atugarissaarnerup inuiaqatigiinnut arlalitsigut aningaasarsiornikkut naleqarnerusumik pilersitsisarpoq. Tassalu suliffiit, akileraarutitigut isertitat, piffinni ingerlatat, piffinni aningaasatigut atugaqarneq, avammut niivernerit allarpassuillu. Inuussutissarsiutitigut atukkat pingaarluinnarput inuiaqatigiit atugarissaarnerannut aningaasaliinissamut, tamannalu Kalaallit Nunaanni siunertaavoq, aammalu tamanna politikkerit innuttaasullu ujarporpaat. Taamaattumillu qinersinerup tulliani politikkerit aammalu partiit, inuussutissarsiornerup ineriartorneranik pingaarnertut aallussisut, tassami inuiaqatigiit peqqissut ilaatigut inuussutissarsiortut nukittuut tunngavigisarmata.

Sinaakkutit pitsaasut pigineqarpata, taava aallarnisaaniartut, aningaasaliinartut aammalu suliffeqarfiit pioreersut, suli suliffeqarfinnik nutaanik pilersitsisinnaasut, pilersitsinerik suli annerusumik nassataqartut aammalu minnerunngitsumik aningaasarsiornikkut siammasinnerusumik Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut qaffariartitsisinnaasut, tamannalu ukiuni makkunani politikikkut oqariartuutaareerluni.

Kalaallit Nunaanni aningaasarsiornikkut nukittuumik inissimanerup nammineernerunermik aammalu kiffaanngissusermik annerusumik periarfissaqartitsivoq, nammineq aaliangi-gassat aaliangersinnaallugit.

Anguniakkat pingarnerit

Sulisitsisut partii politikkimut arlaannaannulluunniit pitutugaanngilaq aammalu tulluussimaarutigalugu una, tassalu nunatsinni partiit tamaasa oqaloqatigisinnaagatsigit. Kattuffiup anguniaragivaa politikikkut suliaqartut, inuussutissarsiutitigut nukittuumik aammalu sinaakkutinik pitsaasunik aningaasarsiornikkut aammalu inuiaqatigiinnut anguniagaqartut. Aningaasat aammalu aningaasaleerusuttut pisariaqarput suliffissanik pilersitsinissamut aammalu atugarissaarnerup inuiaqatigiinni atugaalernissaannut pisariaqarlutik.

Naalakkersuinikkut nikittaattutigut anguniagaavoq atugarissaarnikkut nikinganerujussuup allanngortinniarnissaannut. Taamatullu periuserineqarsinnaasut tassalu atugarissaarnikkut nikinganerujussuup allanngortinneqassappat, pisariaqarpoq, pisinnaasut tamarmik peqataanissaat inuiaqatigiinni. Assersuutigalugu tassuuna, tassa innuttaasut tamarmik ilinniarti-taanikkut ilinniarnissaminut periarfissaqarnissaat. Aammalu ilinniartitaanerit inuiaqatigiinni suliffissat pisariaqartinneqar-tunut naleqqunnissaat, taamaasillutik aningaasaliinerit aam-malu pisariaqartinneqartut imminnut ataqatigiillutik. Kikkut

ANINGAASARSIORNIORNIKKUT - VISIT GREENLAND

tamarmik soqutigisatik malillugit ingerlasariaqarput, aammalu tamanna inuiaqatigiinni pisariaqartinneqassalluni. Arlaannar-pulluunniimmi katataassanngilaq. Tassanilu kikkut tamarmik peqataanissaat pisariaqarpoq, taamaasilluni inuiaqatigiinni aningaasarsiornikkut suli ineriartorsinnaassammata.

Tassami suli assaat amerlanerusut pisariaqartippagut, ullu-mikkut pigisatsinniik:

Sulisinnaasunik pisariaqartitsivugut, tassami nunanit allaneersut sulisussatut peqataalernikuupput nunatsinni, taamaattumillu piffissanngorpoq, politikikkikkut allamiunik peqataatitsilernissamat tunngatillugu pingaarutilittut isigiler-neqarnissaanik suliaqassallutik.

Sulisitsisut ujjartorpaat politikki, tassani inuiaqatigiit alla-miunik tapersersuisut ilaatigut oqaatsisigut pikkorissarnerit aammalu suliniutit allat, avataaneersunut oqilisaassutaasunik inuiaqatigiinnut akuulernissamat qulakkeerinnittunik. Tamannalu inuiaqatigiinni aningaasaliinertut pingaartutut siunissami pisariaqartinneqarpoq, Sulisitsisut naliliipput.

Aningaasartuutitut mianersoritsi

Politikkerit aamma eqqarsaatigisariaqarpaat, maani nunami suliffeqarfiuteqarnerup akisunerunnginnissaa allanut sanil-liullugu, tassami taassumap allanut unammillersinnaanerput aammalu inuuniarnikkut aningaasartuutitigut akisunerun-ginnissaa sunnertussaammassuk.

Assersuutigalugu pingaarmat, sanaartornerup ataavarnissaa, taakkualu pisortanut aningaasatigut artukkerneqannginnis-saat pissanngimmat. Aningaasartuutimmi annertussusaata akiligassartaanut naggataatigut sunniuteqartussaammata aammalu taamaasilluni sanaartukkap akianut sunniuteqartus-saalluni aammalu naggataatigut inuuniarnermut aningaasar-tuutitut nunatsinni sunniuteqartussaalluni.

Sulisitsisut peqatigiiffianiit takorusuppaat, piujuaannartitsi-nermik aallaavilimmik siunnerfiit ersarissumik tigussaasumillu suliniutaanissaat, politikikkikkut aammalu minnerunngitsumik assartuinermit akitsuutitigut aaqqissuussinertigut. Maannak-kummi imatut isikkoqarmat nunatta assartuinermit akitsuutit uulia atorlugu ingerlaaseq suli salliutinneqarluni, taamaasior-nikkullu mingutsitsissutaanngitsumik nukissiuutit akitigut akitsorsaataasumik sunnerneqarlutik. Taassumallu mingutsit-sissutaanngitsumik ineriartornerit siuariartortinnagit.

Kalaallit Nunaammi Nuuk kisiartaanngilaq – sineriak aam-malu illoqarfiit aamma pigaagut. Kalaallit Nunaat politik-keqartariaqarpoq, pisariaqartut nukimmik ineriartortitsiviit inerisarnissaannut aammalu pisortat aningaasaliissutaannik tapertaqartinneqartut.

Aningaasaliissutimmi siammasippallaartumik aningaasa-liissutaappata aammalu annertuallaamik siammarneqarlutik, taava kikkut tamarmik suunngitsuaqqamik iluaquserneqassap-put. Aningaasaliinerimmi pisariallit sinerissami pisariaqarput, tamannali aatsaat pisinnaavoq pilersaarusernerit siunissamat isigisut aammalu pingaarnersiunerit naleqqutut atorlugit. Siunnerfiliussat ersarissut aammalu pisarialimmik iliuuseqar-nerit pisariaqarlutik.

Inuussutissarsiornikkut inatsisit pitsaasut ujjartorneqarput

Ukiuni kingullerni inuussutissarsiutit pillugit inatsisit arlariit

takusimavagut, taakkualu toqqaannartumik aningaasaqarnik-kut ungasinnerusumut siunnerfiit killormut sunnertussaavaat, tamannalu kikkut tamarmik kissaatigaat, tamannalu pisaria-qarpoq politikikkikkut anguniakkat annerusut eqqarsaatigalugit, taamak Sulisitsisut ersarissaapput.

Tamanna takuarput aatsitassarsiornermut inatsimmi nutaami, annikitsumik aatsitassarsiornermut, aalisarner-mut inatsimmi, takornariaqarnermi inatsimmi, tassanilu annikitsuaqqamik amerlanerussuteqartut ingerlanniarpaat agguasseqqinnermik politikki aammalu piginnittuusinaanermit pigisat nalituunik illikartitsinissaq, isumaqar-toqarmat, tamanna naligiinnerusumik nassataqarnissaa, inassutigineqarsimasut killormuanik aammalu misissuinerit soorlu ilaatigut soraarnerussuteqarlutik aningaasaateqarfiit, kattuffiit aammalu Kalaallit Nunaata Aningaasaqarnermut Siunnersuisooqatigiiviniit.

Inatsisip inuussutissarsiortut ilaasa killormuanik sunnertus-saavaat aammalu aarleqqutigaarput tamanna killormuanik sunniuteqarnissaat. Inuiaqatigiit tamarmik pitsuunerulerpata, taava ajornartorsioreertut tamarmik eqqorneqassapput.

Aningaasaliinerit ineriartortisinermik pilersitsisarput

Pisariaqarpoq aningaasaliinissamat periarfissat patajaatsuunis-saat.

Sangujoraartumik ingerlanerup aningaasaleerusuttunik qimaatitsisarpoq.

Avataaniit aningaasaliinissat pisariaqarput annermik aat-sitassarsiornermi, kisianni aamma takornariaqarnermi, tassa mittarfissualiornerit imminut akilersinnaassappata. Pisariaqar-pormi tikittussanut tiguisussanut aningaasaliinissaq – soorlu unnuisarfii, misigisassarsiornermi aammalu inuiaqatigiinnut angallassinanniit mittarfinniit.

Tamanna iluatsissappat pisariaqarpoq inuussutissarsiornik-kut politikki patajaattoq, tassani kalaallit aammalu avataaniit aningaasaliinerit aningaasaliissutinik utimut iluanaarutaasin-naasunik qulakkeerinnittussat aammalu sinneqartoornermik pilersitsisut, taamaasillutik suli aningaasaleeqqissinnaanngor-lugit suliniutini nutaani.

Sutigut tamatigut pisariaqarpoq aningaasaleerusuttunik pilerinarsaanissamat, inuussutissarsiornermi siammasissut pilerinniarlugit, taamaasilluta aalisagaq kisiat isumalluutigis-sanagu. Tamannalu piffik ungasinnerusooq isigalugu aningaasarsiornikkut toqqissisimanartumik kinguneqassaaq aammalu suli annertusaanissamat aaqutaalluni.

Taamaattumik pingaaruteqarpoq, politikkerit qinissallugit, aaqqissuusseqqinnermik suliaqarusuttut aammalu ineriart-toqqinnissamik periarfissiisunik namminersortuni aammalu siunissamat isumalluarsaasunik.

Ukualu suliniutigineqarusuttut tapersersorpagut, sulisin-naasunik annertusaasut, ilinniarsimasunik amerlisaanerit, annerusumik inerititaqarnerit aammalu nalilinnik annertu-saanerit aammalu inuiaqatigiinni ineriartortitsinissamat pe-riarfissiisut, tamanut nuannaarutaasumik.

Kisiannili ujjartugarput annertut unaavoq, paasineqarneq, tassami atugartuussutsikkut atugarissaarnerit naligiinneru-nissaat aammalu inuunerinnerup periarfissaanissaa innut-taasunut aammalu inuussutissarsiornikkut nukittuumik angusaqaqqullugit. ■

Et stærkt erhvervsliv er lig med et stærkt samfund

Derfor er det vigtigt at vælge politikere, der giver erhvervslivet gode rammer til at udvikle sig, og dermed samfundet, i

AF POUL KRARUP

Et velfungerende erhvervsliv skaber værdi for samfundet på mange måder. Der er jobs, skattebetalinger, lokale aktiviteter, penge til lokalt forbrug, eksport og meget mere. Erhvervslivet er en vigtig faktor i finansieringen af det velfærdssamfund, som Grønland bygger på, og som både politikere og borgere efterspørger. Derfor bør vi ved næste valg stemme på politikere eller partier, der prioriterer erhvervslivets udvikling i erkendelse af, at et sundt samfund blandt andet baserer sig på et stærkt erhvervsliv.

De gode rammer gør, at både iværksættere, investorer og etablerede virksomheder kan skabe nye arbejdspladser, øge produktionen og bidrage til den nødvendige økonomiske vækst og ikke mindst diversificering af Grønlands økonomi, som i disse år præger det politiske landskab.

En stærk økonomi giver Grønland mere autonomi og større frihed til at træffe egne beslutninger.

Vigtige mærkesager

Grønlands Erhverv er partipolitisk uafhængig og er stolt af at kunne indgå i dialog med alle landets partier. Organisationen arbejder for politikker, der fremmer et stærkt privat erhvervsliv og skaber gode rammer for investeringer og samfundet generelt. Kapital og investorer er nødvendige for at skabe arbejdspladser og øge velstanden i samfundet.

Skiftende regeringer sætter fokus på at komme den voksende sociale ulighed til livs. Én af de anerkendte måder at adressere uligheden på er at skabe forudsætningerne for, at alle borgere kan tage del i samfundet. For eksempel igennem at sikre, at alle borgere har adgang til at tage en uddannelse. Og gerne en uddannelse som matcher arbejdsmarkedets behov, så der er sammenhæng mellem samfundets investering i befolkningen og behovet. Alle skal være i gang med det, de gerne vil, og som samfundet har brug for. Ingen skal tabes på gulvet. Og her er brug for alle, for at samfundet fortsat kan skabe vækst.

Faktisk er der behov for flere hænder, end vi har adgang til nu:

Der er brug for arbejdskraft, og i takt med, at flere udlæn-

dinge indgår på arbejdsmarkedet herhjemme, er det tid til, at man politisk gør integration til en mærkesag.

Grønlands Erhverv efterlyser en politik, hvor samfundet støtter integrationen blandt andet med sprogkurser og andre tiltag, der gør det lettere for udefra kommende at blive integreret i det grønlandske samfund. Det skal betragtes som en vigtig investering i fremtiden, vurderer Grønlands Erhverv.

Pas på udgifterne

Politikerne skal også tænke på, at det ikke skal være dyrere at drive virksomhed her i landet end andre steder, for det påvirker konkurrenceevnen og leveomkostningerne.

Det er for eksempel vigtigt, at vi har et effektivt byggeri, der ikke belastes af høje takster til det offentlige. De mange omkostninger påvirker slutprisen og påvirker dermed boligpriserne og i sidste ende leveomkostningerne i landet.

Erhvervsforeningen ser gerne, at jagten på grøn omstilling gøres tydelig i handling, politik og ikke mindst afgiftsstrukturen. Indtil videre synes landets afgiftsstrukturer at favorisere den sorte energi, mens den grønne energi belastes af stigende priser. Det fremmer ikke en grøn omstilling.

Grønland er mere end Nuuk – både kyst og by er vigtig.

Grønland er nødt til at have en politik, hvor relevante kraftcentre udvikles og understøttes af offentlige investeringer. Når

LEIFF JOSEFSEN

man spreder sine investeringer for bredt ud og gaber over for meget, får alle lidt af ingen ting. Vi skal have relevante investeringer ud på kysten, men det skal baseres på langsigtede planer og relevante prioriteringer. En klar vision med tilhørende handling er nødvendig.

Erhvervsvenlig lovgivning efterlyses

Vi har de senere år set en række lovgivninger på erhvervsområdet, der risikerer direkte at modvirke den langsigtede økonomiske udvikling, som alle ønsker, og som er nødvendigt for at gennemføre den overordnede politik, påpeger Grønlands Erhverv.

Vi ser det i den ny råstoflovgivning, småskalaloven, fiskeriloven, turismeloven, hvor et lille flertal vil gennemføre en omfordelingspolitik og ekspropriation af store værdier, fordi man tror, at det vil skabe mere lighed, stik imod anbefalinger og analyser fra blandt andet pensionskasser, fagforeninger og Grønlands Økonomiske Råd.

Lovgivningen går imod dele af erhvervet og risikerer at få den stik modsatte konsekvens. Når alle i samfundet bliver fattigere, rammer det især dem, der i forvejen har problemer.

Investeringer skaber udvikling

Det er nødvendigt med et stabilt investeringsklima.

Sikksak kursen jager investorerne væk.

Der er brug for investeringer især i råstofsektoren, men også i turismen, for at de store investeringer i nye lufthavne skal kunne forrente sig. Der er brug for nødvendige investeringer i modtagefaciliteter til turister – som overnatning, oplevelser og transport ud i samfundet fra lufthavnene.

For at det skal lykkes, er det nødvendigt med en stabil erhvervs politik, hvor grønlandske og udenlandske investorer kan tjene investeringerne hjem og skabe overskud, som igen kan investeres i nye tiltag.

På alle områder er vi nødt til at tiltrække investeringer for at skabe et alsidigt erhvervsliv, så vi ikke kun er afhængig af fisk. Det vil skabe en mere tryk økonomi på lang sigt og styrke væksten.

Det er derfor vigtigt, at vi vælger politikere, der vil arbejde for strukturerne og skabe mulighed for vækst i den private sektor og tro på fremtiden.

Vi støtter derfor de mærkesager, der er med til at øge udbuddet af arbejdskraft, hæve uddannelsesniveaet, skabe øget produktion og øge værdierne og gavne samfundets udviklingsmuligheder, til glæde for alle.

Men det, vi mest af alt efterlyser, er en forståelse for, at vejen til at bekæmpe social ulighed og skabe det gode liv for borgerne også involverer et stærkt erhvervsliv. ■

A Strong Business Community Equals a Strong Society

That's why it's important to elect politicians who give the business community, and thereby society, a good framework to develop

BY POUL KRARUP

A well-functioning business community creates value for society in many ways. There are jobs, tax payments, local activities, money for local consumption, exports, and much more. The business community is an important factor in financing Greenland's welfare society, which politicians and citizens demand. Therefore, in the next election, we should vote for politicians or parties that prioritize business development in the recognition that a healthy society is based on a strong business community.

The right framework allows entrepreneurs, investors, and established companies to create new jobs, increase production, and contribute to the necessary economic growth and, not least, the diversification of Greenland's economy, which is currently dominating the political landscape.

A strong economy gives Greenland more autonomy and greater freedom to make its own decisions.

Important Key Issues

Greenland Business Association is politically independent and is proud to engage in a dialogue with all parties in Greenland. The organization works for policies promoting a strong private business sector and creating a good framework for investment and society. Capital and investors are necessary to create jobs and increase prosperity in society.

Changing governments focus on tackling growing social inequality. One recognized way to address inequality is to create conditions for all citizens to participate in society, for example, by ensuring all citizens have access to education. Preferably an education that matches the needs of the labor market, so there is a correlation between society's investment in the population and the needs. Everyone should be doing what they want to do and what society needs. No one should be left behind. And everyone is needed for society to continue to grow.

In fact, we need more hands than we have access to now:

Labor is needed, and as more foreigners enter the labor market in Greenland, it's time to make integration a political priority.

Greenland Business Association calls for a policy where society supports integration with language courses and other initiatives that make it easier for foreigners to integrate into Greenlandic society. According to Greenland Business Association, this should be seen as an important investment in the future.

Beware of the Costs

Politicians must also consider that running a business in Greenland should not be more expensive than elsewhere, as this affects competitiveness and the cost of living. For example, we must have an efficient construction industry that isn't burdened by high public sector fees. The many costs affect the end price, thereby affecting housing prices and, ultimately, the cost of living in the country.

Greenland Business Association would like to see the pursuit of green transition made clear in action, policy, and, not least, in the tax structure. So far, the country's tax structures seem to favor black energy, while rising prices burden green energy. This does not promote a green transition.

Greenland is more than Nuuk – both the coast and city are important.

Greenland needs a policy where relevant power centers are developed and supported by public investments. When you spread your investments too thin, everyone gets a little of nothing. We need relevant investments on the coast, but they must be based on long-term plans and relevant priorities. A clear vision with corresponding action is needed.

Business-Friendly Legislation Wanted

In recent years, we have seen several laws in the business area that risk directly counteracting the long-term economic development that everyone wants and which is necessary to implement the overall policy, Greenland Business Association points out.

We see this in the new minerals legislation, the Small Scale Act, the Fisheries Act, and the Tourism Act, where a small majority wants to implement a redistribution policy and expropriate large assets because they believe that it will create more equality, contrary to recommendations and analyses from pension funds, trade unions, and the Greenland Economic Council.

The legislation goes against parts of the industry and risks having the exact opposite consequence. When everyone in society becomes poorer, it especially affects those who already have problems.

Investments Create Development

A stable investment climate is necessary.

A volatile course is driving investors away.

There is a need for external investment, especially in the mi-

DAVID HROOB - VISIT GREENLAND

nerals sector, and in tourism, for the large investments in new airports to pay off. Investments are needed in tourist facilities, such as accommodations, experiences, and getting people from the airports into the communities. For this to succeed, we need a stable business policy where Greenlandic and foreign investors can recoup their investments and generate profits that can be invested in new initiatives.

In all areas, we need to attract investment to create a diverse business community so that we are not only dependent on fish. This will create a more secure economy in the long term and strengthen growth.

Therefore, we must elect politicians who will work for the structures and create opportunities for private sector growth and faith in the future.

We support key issues that increase the labor supply, raise the level of education, create increased production and values, and benefit society's development opportunities for the benefit of all.

But, most of all, we call for an understanding that the way to fight social inequality and create a good life for citizens also involves a strong business community. ■

Nuuk-El ApS
Naummioq
Mobil : 27 37 07 • Mail: jlp@nuuk-el.gl

Jørgen Lynge Petersen, Nuuk El

Jørgen Lynge Petersen, Nuuk EL-mik piginnittoq:

"Inuusuttuaraallungali eqqarsaatigisarsimavara nunatsinni ilinniarnertuutut ilinniagallit ikippallaartartut. Innaallagialerisutut ilinniariarlunga eqqarsaatigisimavara qaffassinnerusumut ingerlaqqinnissaq. Taamaattumillu Installatøritut ilinniaqqippunga.

Kilisaammi inuttaallunga 2019-ip missaani pileritsaakkiartuinnarsimavara namminersulernissaq. Taamaattumillu immi-nut aperisimavunga sumi najugaqassaanga? Ilinniagara atorluarusukkukku sumi periarfissagissaaneruvunga? Imminullu oqarfigaanga: Nuummi sanaartorneq annertummat namminersulernissamut periarfissagissaanerussaq. Qaammatillu pingasut missani ferieqqaarniarlunga sapaatip akunnera qaangiutiinnartoq aperineqarpunga suliffeqarfik nangikkusunne-riga. Tassangaanniillu piginnittoq ataqqisarigakku ukiup affaa ikioriarlugit namminersorlunga aallartippunga."

"Sulisukka ajunnginnerpaamik atugaqarnissaat aningaasarsiaqarnissaallu uannut pingaaruteqartuaannarpoq. Sullitam-malu pitsaanerpaamik misigisaqarnissaat pingaartittorujussuuaara. Taamaattumik eqqumaffiginarlugu unammillernar-toqartillugu ikiorserneqarsinnaanissaq Sulisitsisunut ilaasortanngornikuuvunga"

"Isumaqtigiissusiornermi sullitannut kukkusimaguma imaluunniit sullitakka kukkusimappata inatsisilerituut saaffige-riaannaavakka tamannalu Advokaatit saaffiginerinit akikinnerujussuovoq, uanilu akiliummi ilaareerpoq inatsisilerituut sianerfigiinnarlugit aperineqarsinnaaneri. Oqarfigineqartuartarpunga: "Aperisinnaatillutit aperisarit"

Jørgen Lynge Petersen, ejer af Nuuk El:

"Jeg har siden min tidlige ungdom tænkt, at der er for få veluddannede i Grønland. Siden jeg blev elektriker, har jeg haft intentioner om mere uddannelse. Derfor tog jeg el-installatør uddannelsen. I 2019 var jeg i hyre ombord på en trawler og jeg begyndte at gøre tanker om etablering af selvstændig virksomhed. Jeg har i samme åndedrag spurgt mig selv, hvor skal jeg så bo? Hvis jeg skal bruge min uddannelse 100 % - hvor kan jeg gøre det? Jeg blev enig med mig selv – da der er mere aktivitet i byggeriet i Nuuk vil det bedre kunne betale sig at etablere mig dér. Jeg besluttede mig for at holde ferie i ca. 3 måneder, men en uge inde i ferien blev jeg kontaktet og spurgt, om jeg ville overtage en virksomhed. Jeg nærede stor respekt for den daværende ejer og det resulterede i, at jeg hjalp til i et halv år inden jeg overtog virksomheden"

"For mig er det vigtigt, at mine ansatte altid har de bedste arbejdsbetingelser og lønforhold. Ligeså er det vigtigt for mig, at mine kunder også er tilfredse. Der er altid udfordringer i en selvstændig virksomhed. Derfor er jeg glad for mit medlemskab af GE, for der kan jeg altid søge hjælp.

Hvis der er blevet lavet fejl i nogle kontrakter, kan jeg altid rette henvendelse til GE's jurister. Deres ekspertise og rådgivning er en del af kontingentet. Jeg får altid, at vide – "spørg lige så tosset du vil"

Jørgen Lynge Petersen, owner of Nuuk El (electricity):

"Since my early youth, I have thought there are too few well-educated local people in Greenland. Ever since I completed my education as an electrician, I have intended to acquire an education higher than that. That's why I took the electrical installer program. In 2019, when I was hired to work aboard a trawler, my thoughts turned more and more to establishing my own business. In the same breath, I asked myself, where should I live? If I have to use my education, where can I do that fully? Since construction is bigger in Nuuk, I decided to establish myself there, which would be more profitable. I decided to take a vacation for about three months, but I was contacted a week into my vacation if I would like to take over a company. I had a lot of respect for the owner at the time, which resulted in me helping out for six months before I took over the business."

"For me, it's always important that my employees have the best conditions and pay. It's equally important to me that my customers are also satisfied. There are always challenges, and I joined GBA because the help will always be there.

If I or the customer makes contract errors, I can always contact GBA's legal consultants. This is much cheaper than contacting lawyers, as the fee includes this expertise. I'm always told – "ask as many questions as you want"

Tasiilamut isumaqartoru- jussuaq

Polar Pelagic, tassaavoq
ingerlatseqatigiiffik Polar Seafood
ataaniittoq, Tunumi avataasiorluni
suliffeqarfiit annerit ilaat

ALLATTOQ ERIK HOLMSGAARD

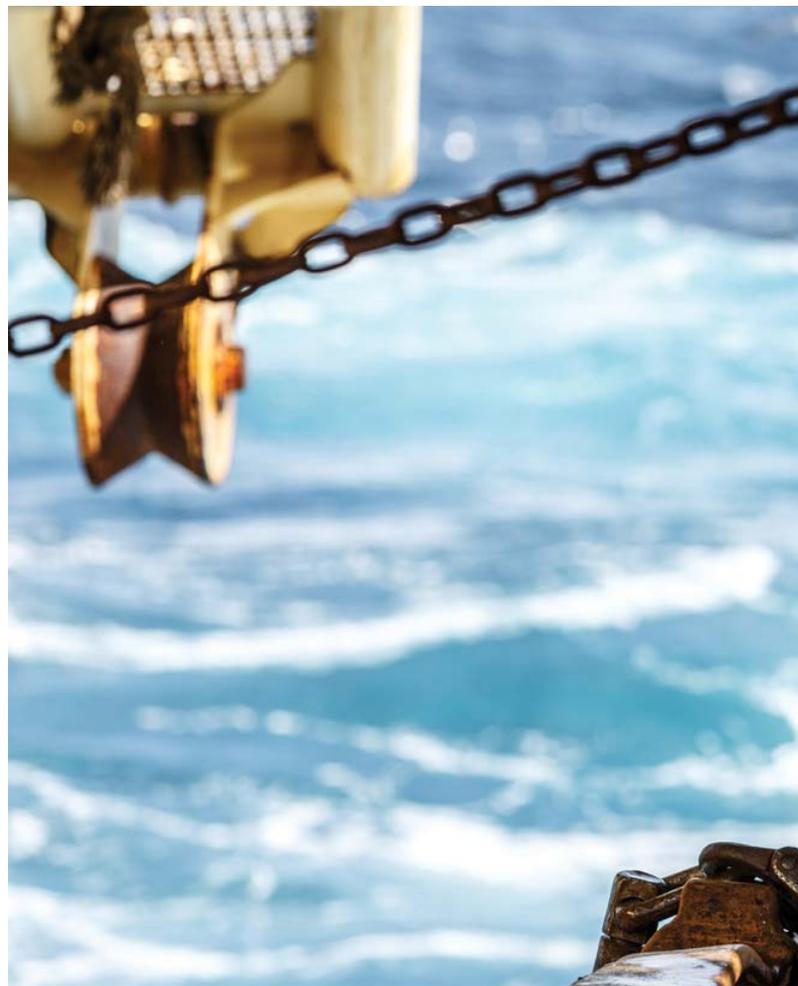
Tasiilamut pingaaruteqartorujussuavoq, Royal Greenland-i upernaamut tunitsivimmik- aammalu qerigasuartitsivimmik illoqarfimmi pilersitsinissaa, tassalu nunatsinni suliffissaaleqif-fiunerpaami. Pisortat pigisaat suliffeqarfissuup naatsorsuutigaa, suliffeqarfiup inuit arfineq pingasunik sulisoqalernissartik, tamarmik Tasiilameersuussallutik.

Polar Seafood, Kalaallit Nunanni suliffeqarfinni nammi-nersortuni annerpaajusoq aamma Tasiilami suliffeqarfissanik pilersitsivoq. Ingerlatseqatigiiffik Polar Pelagic ammassannik, ammassassuarnik, saarullernaq Tunumi aammalu Island-ip akornanni aammalu Savalimmiut. Aammalu Polar Pelagic tunumi suliffeqarfinni annerpaatut inissisimalluni. Ammassan-niartoqalerpat umiarsuit 30-it missaanni inuttaqarumaarlutik, tamarmik Tasiilamiit aammalu nunaqarfinneresuujumaarlutik.

– Inuttat tamarmik, aalisartut aammalu fabrikkimi sulisut tamarmik Tasiilameersuussapput aammalu nunaqarfinniit. Nuannaqaat aammalu tulluussimaaqalutik, aningaasarsiaris-saartussaapput, aammalu tamanna isumaqartorujussuulluni patajaattumik sulisitsisoqarneq taakkununga. Taamaallaat motorilerisut avataaneersussapput, taamak ilisimatitsivoq Geir F. Zoega, Polar Amaroq-mi umiarsuup naalagaa.

– Aammalu ammassassuarnik aalisallammaat Tasiilameer-poq, taamak oqarpoq Geir F. Zoega nangaassuteqarnani. Nassuiaavoq, Polar Pelagic aallartissimasoq 1993-imi aammalu kalaallit nunaanni aalisartitsineq annerpaajuulluni.

– Inuusuttorpassuarnik inuttaqarpoq umiarsuarmi, aammalu taakkua aningaasarsiarissaarlutik, taamaasillutik inuiaqatigiin-nut iluaqutaasumik napatitseqataallutik. Soorunalumi aamma taava isumaqarpoq isertitaasa akileraarutitigut iluaqutaamma-

ta Kommuneqarfik Sermersuumut, Tasiilap ilagimmagu, naqis-suserpaa, Geir F. Zoega. Nammineq Island-imi inunngorsima-voq, kisiannili ukiorpassuanngortuni Tasiilami nunaqarluni.

Ilinniartitaanermut pilersaarut annertoog

Polar Seafood ilinniarusuttunut pilersaarusiorsimapput ineriartortitaminnik, taannalu neqeroorutaasarpog ingerlatseqatigiif-fiup umiarsuaanni inuttaasunut. Ilinniarusuttunut neqeroorut inuusuttuaqqanoorpoq, aalisarnerup silarsuaani sulisinna-anissamik takorlooruteqartunut, aammalu pilersaarut taanna torrallatamik angusaqarfiulluni.

Ilinniarneg taanna sumulluunniit ilinniarusukkaanni taamaaliortoqarsinnaavoq – aquttumiik maskinmesterimut aammalu fabrikkimi aqutsisutut. Ilinniarnepuq peqataasut piginnaasanik pisariaqartinneqartunik aammalu ilisimasanik pisariaqartinneqartunik ilinniarsinnaapput, taamaasillutik takorluukkaminnik piviusunngortitsillutik.

Geir F. Zoega nassuiaavoq, Polar Pelagic aquttoqartut ilin-niartitsinerup nassatarisaanik, aammalu tamanna inuttaasuni allani pilerilersitsinermik ilinniarusoqqinnermik soqutiginnin-nermik nassataqarsimalluni.

Ilinniarniartitaanermut pilersaarut ineriartortinneqarsima-voq, Kalaallit Nunaanni aammalu Nunani Avannarlerni ilinniartorqarfiit peqatigalugit, aammalu tamanna Polar Seafood-ip ilinniartitaaneq tamanna qaffasissutut isigaa aammalu tunngaviulluinnartumik aammalu pisariaqarluinnartutut piujuannartitsinermik aallaavilimmik suliffeqarfiup ineriartortuarnissaa.

Polar Seafood nittartakkamigut ilisimatitsivoq, Kalaallit

Nunaanni suliffeqarfik namminersortuni annerpaaq soorunami akisussaaffimmik ilinniartitsinissamut aammalu inuiaqatigiin-nik kalaallinik ineriartortitsinissamik tiguseqataallutik. Pingaar-luinnarpormi suliffeqarfiup sulisuisa tamakkerlutik piginnaasat pisariallit pigissagaat, tassalu ilinniarnissamik periarfissaqartit-sinikkut peqarpat, tamannalu takuneqarsinnaavoq.

Skandinaviami annerpaanut ilaasut

Polar Seafood Suliffeqarfissua nammineq pisassanik peqarpoq, angallateqarpoq aammalu fabrikkut, Skandinaviami aalisakka-nik tunisassiornermik sulialinni annerpaanut ilaallutik aam-malu ukiut 35-it sinnerlugit aalisarnikkut aalisakkanik qalerua-linnillu tunisassiornikkut misilittagaqarlutik.

Ingerlatseqatigiiffik pilersinneqarpoq 1984-imi, tassani tuni-niaanermik- aammalu avammut niivernermik ingerlatseqati-giiffittut namminersorlutik aalisartunit arlaqartunit aammalu kilisaataatilinnit. Ullumikkut Polar Seafood aalisarnermik- qale-ruallinnik avammut niivernikkut anginerpaanut Skandinaviami ilaavoq aammalu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfik nammi-nersortutut ingerlasuni annerpaajulluni.

Ukiunik 35-inik sinnerlugu misilittagalittut aammalu inuit 1000-it sinnerlugit suliffeqarfissuarmi sulisoralugit, taava Polar Seafood annertusaanissamik pilersaaruteqarpoq nunami tunisassiornermut atortorissaarutigut aammalu imaatigut angallatini tunisassiornermik atortorissaarutinik aningaasalii-nikkut.

Suliffeqarfiup kalaallit nunaanni aammalu qallunaat nunaan-ni akuersissutit nunarsuarmioqatigiit piumasaqaataat qaffa-sissorujussuit pigivaat aammalu taamaasilluni Polar Seafood

tigussaasumik suliarisarlugit pisarineraniit tunisassiatut pisiari-neqarneranut ilanngullugu. ■

Avataasiorluni aalisarnermik ilisimasat

Avataasiorluni aalisarneq tassaavoq aalisakkanik, imartani killilersugaanngitsuni ataatsimoorlutik ingerlaarfilinni. Aalisakkat aalisaatit mianersorullugit atortorissaarutit atorlugit ingerlanneqartarluni tassalu pinngortitamut- aammalu avatangiisinut minner-pamik sunniutilimmut, tamannalu annermik Nunani Avannarlerni taamaallaat ingerlanneqarluni. Avataasiorluni aalisartut ikerinnarsiutit qalorsuit atorlugit aalisartarput, taakkualu ilisimaneqarput qalorsuit amiliartortutut ilisimaneqarlutik, soorlu "saarulluup aqajaruatut" pisarineqarsimasut mattun-neqartarlutik. Avataasiorluni aalisarneq qalorsuit na-tersiutinik aalisarnermit annerujussuupput aammalu angallatip ataatsip imaluunniit marlunnik ataatsikkut kalinneqarsinnaallutik. Taakkualu sananeqarsimapput aalisakkat ikeriinnarsiortut kisiisa (avataasiortunut aalisarfimmi) pisarisinnaallugit, soorlu ammassassuit, ammassaat aammalu markrel-it.

Kæmpe betydning for Tasiilaq

Polar Pelagic, som er et datterselskab til Polar Seafood, er en af de største arbejdsgivere i Østgrønland

AF ERIK HOLMSGAARD

Det har stor betydning for Tasiilaq, at Royal Greenland til foråret åbner et nyt indhandlings- og fryseanlæg i byen, som har landets største arbejdsløshed. Den selvstyrejede virksomhed forventer, at det nye anlæg kan sikre beskæftigelse til otte ansatte, alle rekrutteret i Tasiilaq.

Polar Seafood, Grønlands største privatejede virksomhed, skaber også arbejdspladser i Tasiilaq. Datterselskabet Polar Pelagic fisker lodde, makrel, sild og blåhvilling ved Østgrønland og omkring Island og Færøerne. Og Polar Pelagic er en af de største arbejdsgivere i Østgrønland. Når der fiskes lodde, har skibene cirka 30 besætningsmedlemmer, som kommer fra Tasiilaq og bygderne omkring byen.

– Hele besætningen, både fiskere og fabriksarbejdere kommer fra Tasiilaq og bygderne. De er glade og stolte over fiskeriet, de får en god løn, og det betyder meget for dem at have en stabil arbejdsgiver. Kun maskinbesætningen kommer udefra, oplyser Geir F. Zoega, som er skipper på Polar Amaroq.

– Og landets bedste makrelfiskere kommer fra Tasiilaq, fastslår Geir F. Zoega uden tøven. Han forklarer, at Polar Pelagic startede det pelagiske fiskeri i 1993 og er det største pelagiske rederi i Grønland.

– Der er mange unge mennesker ansat på skibene, og de tjener en god løn, som hjælper med at holde gang i lokalsamfundet. Og så har det naturligvis betydning, at deres indkomst

Polar Pelagic Tunumi sulisitsisut annersaannut ilaavoq. Ammassannik aalisartoqar-tillugu inuttat 30-it missaaniittarput, tamarmik Tasiilamiit nunaqarfiiniillu aggertuullutik.

Polar Pelagic er en af de største arbejdsgivere i Østgrønland. Når der fiskes lodde har skibene cirka 30 besætningsmedlemmer, som kommer fra Tasiilaaq og bygderne omkring byen.

Polar Pelagic is one of the largest employers in East Greenland. When fishing capelin, the ships have around 30 crew members from Tasiilaaq and the surrounding settlements.

Fakta om pelagisk fiskeri

Pelagisk fiskeri er fiskeri efter fiskearter, som bevæger sig i stimer i de frie vandmasser. Fiskene fanges med skånsomme redskaber med en lav natur- og klimapåvirkning, og de fanges primært i hele Nordatlanten. Pelagiske fiskere anvender midtvandstrawl, som er kegleformede net med en lukket "torske-ende", der holder fangsten. Pelagiske trawl er generelt meget større end bundtrawl og kan trækkes efter en eller to både. De er designet til at fange fisk midt i havet (den pelagiske zone), som for eksempel sild, lodde og makrel.

fører til gode skatteindtægter for Kommuneqarfik Sermersooq, som Tasiilaaq er en del af, understreger Geir F. Zoega. Han er selv født i Island, men har i mange år haft bopæl i Tasiilaaq.

Omfattende uddannelsesprogram

Polar Seafood har udviklet et aspirantprogram, som tilbydes besætningsmedlemmerne på rederiets skibe. Aspirantuddannelsen er for unge fiskere, der drømmer om en karriere i fiskeriindustrien, og programmet er en succes.

Med uddannelsen kan deltagerne blive alt – lige fra styrmand til maskinmester og fabrikschef. Uddannelsen giver deltagerne de færdigheder og den viden, de har brug for, for at kunne forfølge deres drømme.

Geir F. Zoega forklarer, at Polar Pelagic foreløbig har en styrmand, som kommer fra aspirantprogrammet, og det har medført øget interesse hos andre besætningsmedlemmer til at gå i gang med en videreuddannelse.

Aspirantprogrammet er udviklet i samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner i Grønland og Norden, og Polar Seafood anser generelt uddannelse af høj kvalitet som helt grundlæggende og nødvendigt i arbejdet med en bæredygtig udvikling af virksomheden.

Polar Seafood oplyser på koncernens hjemmeside, at det

som Grønlands største privatejede virksomhed er naturligt at tage ansvar for at uddanne og udvikle det grønlandske samfund. Det vigtigt at sikre, at alle ansatte i koncernen har de nødvendige kompetencer, ved at stille uddannelsesmuligheder til rådighed, fremgår det.

Blandt de største i Skandinavien

Polar Seafood koncernen er med egne kvoter, fiskerflåde og fabrikker en af Skandinaviens største leverandører af seafood og har mere end 35 års erfaring i fiskeri og forædling af fisk og skaldyr.

Selskabet blev etableret i 1984 som et salgs- og marketingselskab for en række selvstændige grønlandske rejetrawlere. I dag er Polar Seafood en af de største fiske- og skaldyrseksportører i Skandinavien og den største privatejede virksomhed i Grønland.

Med mere end 35 års erfaring og over 1000 ansatte i koncernen, arbejder Polar Seafood med en vækststrategi ved at investere i avancerede land- og søbaserede produktionsanlæg.

Koncernens grønlandske og danske fabrikker er certificerede efter internationale standarder på højeste niveau, og Polar Seafood har dermed hånd om hele processen fra fangst til levering. ■

Huge Importance for Tasiilaq

Polar Pelagic, a subsidiary of Polar Seafood, is one of the largest employers in East Greenland

BY ERIK HOLMSGAARD

It is important for Tasiilaq that Royal Greenland will open a new processing and freezing plant this spring in the town with the country's highest unemployment rate. The state-owned company expects the new facility to employ eight people recruited in Tasiilaq.

Polar Seafood, Greenland's largest privately owned company, also creates jobs in Tasiilaq. Their subsidiary Polar Pelagic fish for capelin, mackerel, herring, and blue whiting in East Greenland and around Iceland and the Faroe Islands. And Polar Pelagic is one of the largest employers in East Greenland. When fishing capelin, the ships have around 30 crew members from Tasiilaq and the surrounding settlements.

– The entire crew, from fishermen to factory workers, come from Tasiilaq and the nearby settlements. They are happy and proud of fishing, they get a good salary, and having a stable employer means a lot to them. Only the engine crew comes from the outside," says Geir F. Zoega, skipper of the Polar Amaroq.

– And the country's best mackerel fishermen come from Tasiilaq, Geir F. Zoega states without hesitation. He explains that Polar Pelagic started pelagic fishing in 1993 and is Greenland's largest pelagic shipping company.

– Many young people are employed on the ships and earn a good salary, which helps keep the local community going. And

Umiarsuarni inuusuttorpasuit atorfeqarput, aammalu pitsaasumik aningaasarsiaqarlutik, taamaasillutik inuiaqatigiit "assakaasuinut" ingerlatseqataatitsillutik, Geir F. Zoega nassuaavoq.

Der er mange unge mennesker ansat på skibene, og de tjener en god løn, som hjælper med at holde gang i lokalsamfundet, forklarer Geir F. Zoega.

Many young people are employed on the ships and earn a good salary, which helps keep the local community going, explains Geir F. Zoega.

Facts about Pelagic Fishing

Pelagic fishing is fishing for species that move in schools in the open waters. The fish are caught using gentle gear with a low impact on nature and climate and are primarily caught in the North Atlantic. Pelagic fishermen use midwater trawls, which are cone-shaped nets with a closed "cod-end" that holds the catch. Pelagic trawls are generally much larger than bottom trawls and can be towed behind one or two boats. They are designed to catch fish in the middle of the water (the pelagic zone), such as herring, capelin, and mackerel.

of course, it's important that their income leads to good tax revenues for Kommuneqarfik Sermersooq, of which Tasiilaq is a part," Geir F. Zoega emphasizes. He was born in Iceland but has lived in Tasiilaq for many years.

Extensive Training Program

Polar Seafood has developed a trainee program that is offered to crew members on the company's vessels. The trainee program is for young fishermen who dream of a career in the fishing industry, and the program is a success.

Participants can become anything from first mates to chief engineers and factory managers in the program. The training gives participants the skills and knowledge they need to pursue their dreams.

Geir F. Zoega explains that, so far, Polar Pelagic has one first mate from the trainee program, which has led to increased interest from other crew members in pursuing further education.

The trainee program is developed in collaboration with other educational institutions in Greenland and the Nordic countries. Polar Seafood considers high-quality education fundamental and necessary for the company's sustainable development.

Polar Seafood states on the Group's website that as Green-

land's largest privately owned company, it is natural to take responsibility for educating and developing the Greenlandic society. It is important to ensure that all employees in the group have the necessary skills by making training opportunities available, it says.

Among the Largest in Scandinavia

With its own quotas, fishing fleet, and factories, the Polar Seafood Group is one of Scandinavia's largest seafood suppliers. It has more than 35 years of experience in fishing and seafood processing.

The company was established in 1984 as a sales and marketing company for several independent Greenlandic shrimp trawlers. Today, Polar Seafood is one of the largest seafood exporters in Scandinavia and the largest privately owned company in Greenland.

With more than 35 years of experience and over 1,000 employees in the group, Polar Seafood is pursuing a growth strategy by investing in advanced land- and sea-based production facilities.

The group's Greenlandic and Danish factories are certified at the highest level according to international standards, and Polar Seafood manages the entire process from catch to delivery. ■

GENERATION Z AQUTSINERA: Naatsorsuutit, periarfissat aammalu unammilligassat

Nunarsuup sinnera assigalugu Kalaallit Nunaanni Generation Z sulisussaqaarniarnermi pingaarutilittut inissisimalluni takkuppoq. Ukioqatigiiaat taakku 1990-kut qiteqqunneriniit 2010-kut aallartinnerinut inunngortuusut piffissaq digitaliusumik ineriartorfiungaatsiarsimasumiit peroriartortuupput, nunarsuaq tamakkerlugu allangoriartorfimmi aammalu piffiit aaliangersimasuni unammillernartorsiorfusumi

ALLATTOQ MERETE LINDSTRØM

Inuttut ataasiakkaatut akisussaaffik aammalu unammillernartut

Sullivinni ukioqatigiiaat taakku piumasaqarpallaatut aammalu sunnerteqqajaasutut ukioqqortunerusuniit isigineqarsinnaapput. Kisiannili ilisimatusartut isumaat aallaavigalugit, qisuariatarnarisa siunertai paasineqartannginnerinik tunngaveqarsinnaavoq.

Marianne Levinsen Center for Fremtidforskning-mi ilisimatusarnermi aqutsisutut sulisuuvoq. 2006-miilli ukioqatigiiaat pillugit ilisimatusartuusimavoq aammalu ilaatigut "7 Genera-

tioner" atuakkiortuusimalluni. Ilisimatusarsimanerata ilaatigut takutippaa,

Generation Z nammineq aaliangiisinnaaneq pingaartitatut inissisimatikkaat. Ullumikkut inuusuttut angusartik inuttut nammineq akisussaaffittut isigivaat, illuatungaani ukioqatigiiaat ukioqqortunerulersimasut ingerlalluarneq ingerlanerlussimanerluunniit inuiaqatigiit iliuusaanniit tunngaveqarnerusartooq isumaqarlutik. Levinsen maluginiarsimavaa, misigissuseq tamanna nukittoqqutaasinnaasoq, aammalu unammillernartuusinnaalluni, inuusuttut ilinniarnermi sulinerminniluunniit iluarisimaarinninngikkunik imminneq pisuutinnerannik kinguneqarsinnaasarmat. "Imminut pisuutinneq tamanna sunnerteqqajaanertut paatsoorneqarsinnaavoq," Levinsen nassuiaavoq. "Piviusumilli inuusuttut aliasuuteqarsinnaasarput eqqortumik aaliangiisimannginneq imminneq akisussaaffigisutut inissisimasarmata."

Generation Z pineqartillugu sunnerteqqajaasusut paatsoorneqartarnera, aqutsisuniit inuusuttut aliasuuteqaleratarsinnaaneranik ernummateqarlutik utertitsiviginissaat tunuarsimaarfigilersarpaat. Kisianniliuna ukioqatigiiaat uku utertitsivigineqarnissaq siuliminnut naleqqiullugu pisariaqartinnerusaraat, aqutsisuminnullu ataavartumik oqaloqateqarusuttarlutik. "Inuusuttut utertitsivigineqarnissaminnut pisariaqartitsippat – pitsaasortaanik ajortortaanillu – kisiannili paasinnittumik ataqqinnittumillu, ammut naqittarneqaratik ingerlariaqqinnissaanilli aqqtissiuunneqartumik tunniunneqassalluni," Marianne Levinsen oqarpoq.

Enok Ernst Rasmus Petersen Sisimiuni ilinniartitsisunngoriartuusooq aqutsisunik at-taveqarneq pingaartutut oqariartuutigaa: "Uanga isumanni aqutsisoq pitsaasoq tassaavoq ammasumik artor-nanngitsumillu oqaloqatigine-

LISBETH HANSEN

qarsinnaasoq. Sullivimmi ileqqut toqqjissimanartut paasinittullu pilersinnissaanut sulinermut tunngasunik ilaatigullu inuttut aqquusaakkat pillugit oqaloqatigiissinnaaneq pingaar-tuuvoq.”

Sulinermi siunertaqarneq oqimaaqatigiissaarinerlu

Ukioqatigiiaat siuliinut sanilliussinermi allaanerussutit pineqartillugit suliffik angerlarsimaffimmilu ulluinnarni inuunerup immikkoortissinnaanerinit allaanerussut ersertarpoq. Lisbeth Hansen, ulluinnarni Hotel SØMA Aasiaat aqutsisutut sulinermini ukioqatigiiaat assigiinngitsut sullitarai, ukioqatigiiaallu taaku sulinermut isiginninnerat assigiinngitsorujussuunerat takusinnaavaa. ”Inuuneq oqimaaqatigiissarnissaa taakkununga pingaartuuvoq, sulinerlu aatsaat taava takkukkumaarpoq, pingaarnertulli inissisimanani inuunermilu siunertaanani.”

Generation Z inuttut ataasiusutut isigineqarnissartik ujjartorpaat. Ukioqatigiiaat siuliinut sanilliullugu sulinermini kinaassusertik immikkoortinniarsaraneq ajorpaat, ileqqusarsimammami suliffik angerlarsimaffimmilu inuuneq immikkoortinneqarlunnarnissaa. Enok Petersen assammik arsaattuni dommer-tut sunngiffimmi soqutigisatut aallutaraa, nassuiaavorlu: ”Sulinermi angerlarsimaffimmilu qanoq isigineqarneq ataqatigiittutut isigineqarnissaa pingaartuusutut isigaara. Aqutsisup suliat pillugit kisimi ilisimasaqarnissaa naammattutut isiginngilara – suliffiup avataani qanoq inooriaaseqarneq ilisimanissaa pingaartutut isigaara, qanorlu peroriartorsimaneq kinaassutsitsinnut ilaasuusoq.”

Ilisarismaqatigiinneq isumaqarpoq

Immitsinnut ilisarismaneq Generation Z-mut pingaartinneqaleriartornikuuvoq, silarsuaq digital’iusumik ingerlasumi peroriartorsimagamik, susassareqatigiinneq nittartakkatigut arlalitsigut ingerlalluni. Digitaliusumik peroriartorsimaneq sullivinni timitsigut inuttullu susassareqatigiinneq annerusumik naleqalersimapput, takuneqarnissaq paasineqarnissarlu anguniarnerani itinerusumik nalaatsornerusumillu attaveqarneq ujjartorneqarmat. Arlalitsigut sullivimmi eqqortumik pineqarnissaq aammalu tusaaneqarnissaq kinaassut-simi pingaartitarineqalersarpoq.

Ilisarismaqatigiinneq immikkut isiginiarneqarnerata Generation Z sulineq isumaqarluarnissaanik ujjartuinerannut ataqatigiippoq – suliassamik naammassinninnarnissaq ujjartornagu taamaattorli angusassap isumaa, assiliarlu anginerusumut sunniuteqaqataanissaq kissaatigineqarluni. Taamaattumik

aqutsisup suliakkiissutaanut piumasaaqatit annertuneruler-nikuupput: ”Generation Z-minngaanneersut suliakkiinnassalugit naammangilaq. Annertoqataanik pingaaruteqarpoq nassuiassallugu, isumalimmik sulissagaanni suliaq sooq naam-massineqassanersoq,” Lisbeth Hansen Hotel SØMA-eersoq naqissusiivoq. Aqutsisut tamanna piffissamik atuiffigigaangasuk inuusuttut naleqartinneqarlutillu piumasuseqarneruler-sarput. Assinganillu nutaanik sulisussaqaalernissamut tamanna atuuttussaavoq, Lisbeth Hansen aamma Marianne Levingsen tikkuarpaat.

Enok aallartinnermi inuttut qanilaassuseq pingaaruteqar-tuusooq immikkut oqariatuutigaa: ”Suliffimmik aallartitsiner-mi aqutsisut imaluunniit sulisorisat misilittagallit oqaloqatigine-risigut ilinniartinneqarneq pingaartuusooq isumaqarpunga. Allakkiaq paasisutissanik imalik naammangilaq – sullivimmi ileqqut aammalu ataavartumik apeqqutinik tulaaviginnissin-naaneq oqaloqatigiinnikkut ingerlanneqassaaq.” ■

ENOK PETERSEN

LEDELSE AF GENERATION Z:

Forventninger, muligheder og udfordringer

I Grønland, som i resten af verden, træder Generation Z frem som en vigtig aktør på arbejdsmarkedet. Denne generation, født mellem midt-1990'erne og begyndelsen af 2010'erne, skiller sig ud med sin opvækst i en digital tidsalder præget af global forandring og lokale udfordringer

AF MERETE LINDSTRØM

Individuelt ansvar og udfordringer

For ældre generationer kan de nye generationer på arbejdsmarkedet opleves som mere krævende og skrøbelige. Men det handler i stort omfang om, at man ikke forstår deres motiver for reaktioner, mener forskere.

Marianne Levinsen er forskningschef på Center for Fremtidsforskning. Hun har forsket i generationer siden 2006 og er forfatter til blandt andet bogen "7 Generationer". Hendes forskning viser blandt andet, at Generation Z tillægger egne valg stor betydning. I modsætning til ældre generationer, der ofte mente, at samfundet var ansvarligt for deres succes eller fiasko, føler de unge i dag et stort individuelt ansvar for deres resultater. Levinsen bemærker, at denne følelse kan være en styrke, men også en udfordring, da mange unge bebrejder sig selv, hvis de ikke trives i deres uddannelse eller job. "Denne selvbeprejelse misforstås ofte som manglende robusthed," forklarer Levinsen. "I virkeligheden bliver de unge kedede af det, fordi de føler, at det er deres eget ansvar, og at de har valgt forkert."

Misforståelsen omkring Generation Z's robusthed kan føre til, at ledere bliver for tilbageholdende med at give feedback af frygt for, at de unge ikke kan håndtere det. Men netop denne generation efterspørger faktisk mere feedback end tidligere generationer og ønsker løbende dialog med deres ledere. "Unge har brug for feedback – både positiv og negativ – men det skal gives med forståelse og respekt, så de ikke føler sig slået i hovedet, men i stedet bliver konstruktivt guidet," siger Marianne Levinsen.

Enok Ernst Rasmus Petersen, en ung lærerstuderende fra Sisimiut, understreger også vigtigheden af at kunne kommunikere med ledelsen: "For mig er en god leder en person, man kan tale åbent og ubesværet med. Det er vigtigt, at der er mulighed for at diskutere arbejdsrelaterede emner, og i nogle tilfælde også personlige aspekter, for at skabe en tryk og forstående arbejdskultur."

Mening og balance i arbejdslivet

Et andet sted, hvor forskellen på tidligere generationer træder tydeligt frem, er i skellet mellem privatliv og arbejdsliv. Lisbeth Hansen, som til dagligt leder mange forskellige generationer på Hotel SØMA i Aasiaat, ser stor forskel generationerne imellem på deres tilgang til arbejdslivet. "Det er vigtigt for dem, at deres liv er i balance, og så kan arbejdet være en del af det, men ikke det vigtigste og ikke formålet med livet i sig selv."

Generation Z søger at blive set som hele mennesker. De lægger ikke deres personlighed væk på arbejdet, som i tidligere generationer, hvor der har været en tendens til at skelne meget tydeligt mellem arbejde og privatliv. Enok Petersen bruger en stor del af sin fritid som håndbolddommer og forklarer: "Jeg mener, det er vigtigt, at der er en sammenhæng mellem, hvordan man bliver set på arbejdet og i sit privatliv. Det er ikke

nok, at en leder kun kender ens arbejdsopgaver – de skal også have en forståelse for, hvem man er som menneske udenfor arbejdet, og at ens opvækst er en del af, hvem man er.”

Relationer betyder noget

De personlige relationer har fået større betydning for Generation Z, netop fordi de er vokset op i en digital verden, hvor mange af deres interaktioner foregår online. Denne digitale opvækst har gjort de fysiske, personlige relationer på arbejdspladsen endnu mere værdifulde, da de unge søger dybere forbindelser og autentisk kontakt for at føle sig set og forstået. For mange bliver værdier som retfærdighed og retten til at blive hørt en integreret del af deres identitet, som de tager med på arbejde.

Dette fokus på relationer hænger sammen med Generation Z's søgen efter meningsfuldt arbejde – de vil ikke blot udføre

en opgave, men ønsker at forstå formålet bag den og føle, at deres indsats bidrager til noget større. Derfor stiller det større krav til lederens instrukser, når der gives opgaver. “Det er ikke nok at stille medarbejdere fra generation Z en opgave. Det er mindst lige så vigtigt at forklare, hvorfor opgaven skal løses, så der er en mening med det,” understreger Lisbeth Hansen fra Hotel SØMA. Når ledere tager sig tid til dette, føler de unge sig værdsat og engagerede. Det gælder i høj grad også, når det kommer til at tage imod nye medarbejdere, påpeger både Lisbeth Hansen og Marianne Levinsen.

Enok fremhæver betydningen af personlig kontakt i starten: “Når man starter et nyt job, synes jeg, det er vigtigt, at oplæringen sker gennem samtale med lederen eller erfarne kolleger. At få et dokument med information er ikke nok – der skal være en dynamisk dialog, så man kan forstå arbejdskulturen og stille spørgsmål undervejs.” ■

MANAGING GENERATION Z: Expectations, Opportunities and Challenges

In Greenland, as in the rest of the world, Generation Z is emerging as a major player in the labor market. Born between the mid-1990s and early 2010s, this generation stands out for growing up in a digital age characterized by global change and local challenges

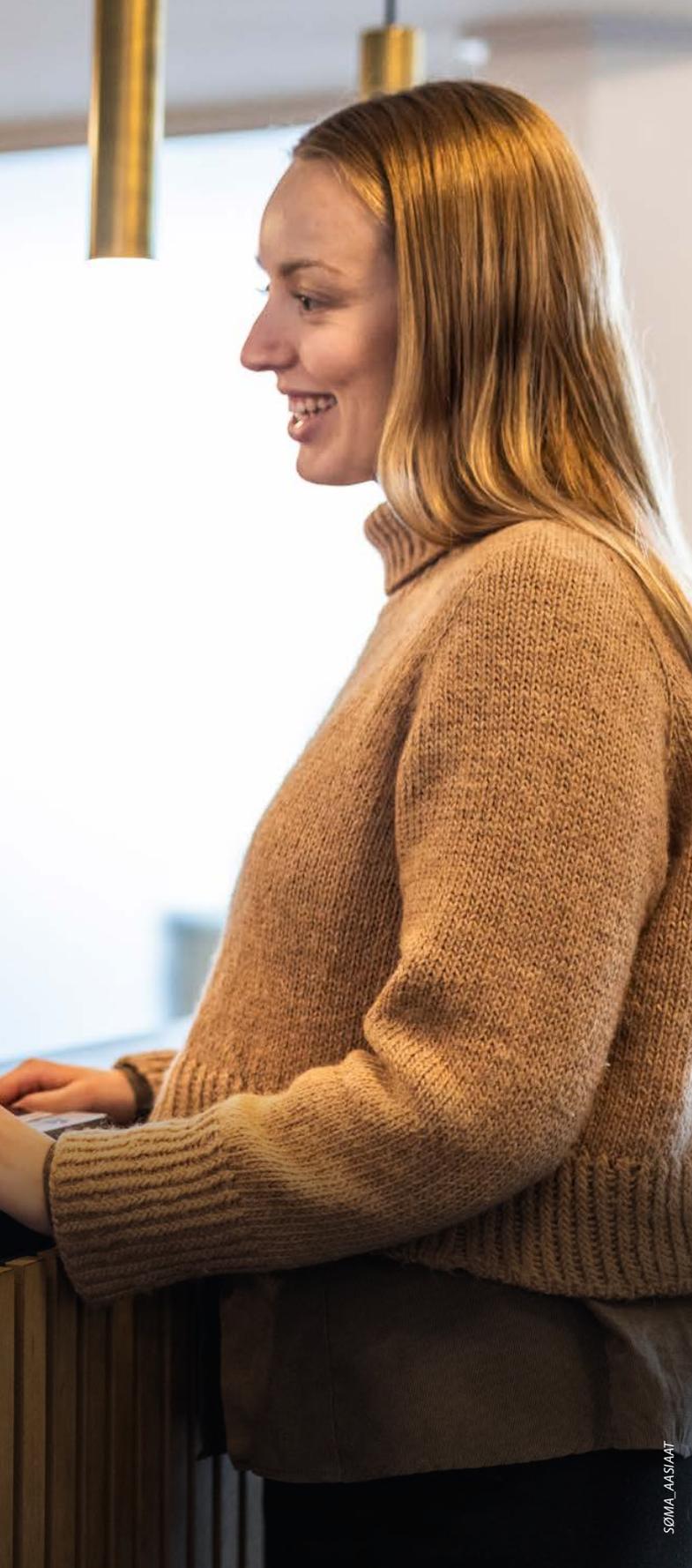
BY MERETE LINDSTRØM

Individual Responsibilities and Challenges

For older generations, the new generations in the labor market can be perceived as more demanding and fragile. However, according to researchers, this is largely due to a lack of understanding of their motives for reacting.

Marianne Levinsen is Head of Research at the Center for Futures Research. She has been researching generations since 2006 and is the author of the book "7 Generations." Her research shows, among other things, that Generation Z

attaches great importance to their own choices. Unlike older generations who often felt that society was responsible for their success or failure, young people today feel a great deal of individual responsibility for their results. Levinsen notes that this feeling can be a strength and a challenge, as many young people blame themselves if they don't thrive in their education or job. "This self-blame is often misunderstood as a lack of resilience," Levinsen explains. "In reality, young people get upset because they feel it's their responsibility and that they

SØMA_AASIAAT

made the wrong choice.”

The misunderstanding of Generation Z’s resilience can lead to managers being too reluctant to give feedback for fear that young people can’t handle it. However, this generation actually seeks feedback more than previous generations and wants ongoing dialog with their managers. “Young people need both positive and negative feedback, but it needs to be given with understanding and respect, so they don’t feel like they’re being beaten over the head, but instead are constructively

guided,” says Marianne Levinsen.

Enok Ernst Rasmus Petersen, a young student teacher from Sisimiut, also emphasizes the importance of communicating with management: “For me, a good leader is someone you can talk with openly and effortlessly. It’s important that there is an opportunity to discuss work-related topics, and in some cases also personal aspects, to create a safe and understanding work culture.”

Meaning and Work-Life Balance

Another place where the difference between previous generations is evident is in the divide between personal and professional life. Lisbeth Hansen, who manages many different generations daily at Hotel SØMA in Aasiaat, sees a big difference in their approach to working life. “It’s important to Generation Z that their lives are in balance so that work can be a part of that, but not the main thing and not the purpose of life itself.”

Generation Z wants to be seen as whole people. They don’t put their personality away at work as in previous generations, where there has been a tendency to make a very clear distinction between work and personal life. Enok Petersen spends much of his free time as a handball referee and explains: “I think it’s important that there is a connection between how you are seen at work and in your private life. It’s not enough for a manager to only know your work tasks – they also need to understand who you are outside of work and that your upbringing is part of who you are.”

Relationships Matter

Personal relationships have become more important to Generation Z precisely because they have grown up in a digital world where many interactions occur online. This digital upbringing has made face-to-face relationships in the workplace even more valuable as young people seek deeper connections and authentic contact to feel seen and understood. For many, values such as fairness and the right to be heard become an integral part of their work identity.

This focus on relationships is linked to Generation Z’s search for meaningful work – they don’t just want to do a task; they want to understand its purpose and feel that their efforts contribute to something bigger. Therefore, giving tasks places greater demands on the manager’s instructions. “It’s not enough to give employees from Generation Z a task. It’s just as important to explain why the task needs to be done so that it makes sense,” emphasizes Lisbeth Hansen from Hotel SØMA. When managers take the time to do this, young people feel valued and engaged. This is also very much the case when it comes to welcoming new employees, both Lisbeth Hansen and Marianne Levinsen point out.

Enok emphasizes the importance of personal contact in the beginning: “When you start a new job, I think it’s important that training is done through conversation with the manager or experienced colleagues. Getting a document with information is not enough – there needs to be a dynamic dialog so you can understand the work culture and ask questions along the way.” ■

THE
FUTURE
IS GREENLAND
19-20. MAJ 2026

